Premiul Convenţiei Europene de SF

euROcon

JURNALUL® S.F.

Anul V Nr. 150; 10-16 Ianuarie
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 500 lei

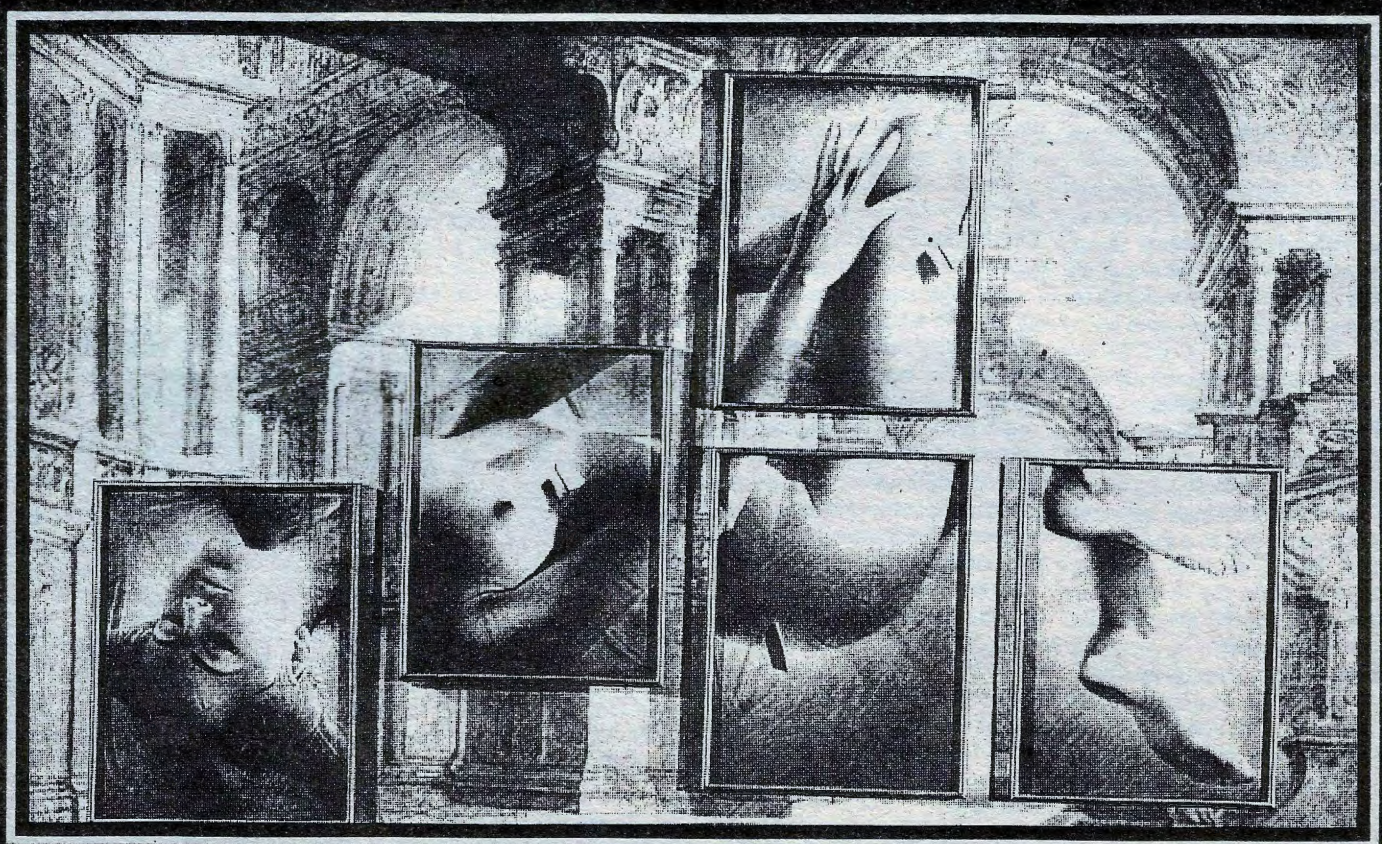

Ce a adus anul '95 sf-iştilor români

Mariana Hăulică, în numele (şi în lipsa) lui Mike, plecat să-şi aducă copiii de la Braşov:

- În '95 Mihai a scos un supliment SF de patru pagini în cadrul ziarului *„24 de ore"* de la Iaşi, a apărut în binecunoscuta antologie *„Motocentauri pe Acoperişul Lumii"*, iar nuvela „Căinţa" urmează să-i apară în microantologia „Alte Românii". Se mai poate lăuda cu un premiu I la povestire pentru *„Sinuciderea din Strada Mierlei"* şi un alt premiu pentru fanzin - *„Supernova"* - pînă la numărul 54. Tot în '95 a scos trei numere consistente din *„Alternativ SF"*, în colaborare cu Costin Rusu, Mihai Samoilă şi Adi Savu. Cam atît cred că merită reţinut, OK?

Mihai Samoilă:

- Mi se pare important faptul că, la Bacău, apare din octombrie o pagină de SF, *„Efect secundar"* în ziarul *„Ultima oră"*. De asemenea şi faptul că s-a revitalizat cenaclul „Clepsidra" care a făcut un prim fanzin după '90 încoace. Vă daţi seama şi singuri ce a însemnat pentru mine menţiunea specială luată pentru proză scurtă la Concursul Nemira, nu? Iau ca pe un fel de realizare personală şi faptul că *„FSF MAGAZIN"* de la *„Monitorul de Iaşi"* a trecut la 16 pagini şi apare acum separat.

O.G. Mustafa:

– Nu cred că am realizat nimic important anul ăsta.

Iulia Anania:

– Pentru mine faptul că am fost publicată în *Antologia Nemira*, că am mers la Glasgow şi că am supravieţuit unei tabere au fost cele mai importante lucruri. Şi îmi doresc să mai merg o dată la Glasgow, să mai supravieţuiesc unei tabere şi să citesc şi eu o carte bună scrisă de un român.

Don Simon:

- Sper să-mi termin romanul! Asta aş vrea să fac în '96! De '95 nu sînt mulţumit.

Cătălin Ionescu:

– 1995 a fost un an plin de emisiuni SF FM la Radio Prahova, emisiune făcută la concurenţă cu o alta, *„Fisură în real"*. Tot anul acesta mi-au apărut cîteva materiale critice în almanahul şi revista „Anticipaţia" şi mi se pare important că acestea nu au trecut neobservate de cîteva „personalităţi". În '96 sper în redescoperirea „Jurnalului SF", ceea ce înseamnă o colaborare săptămînală de cel puţin un an, bineînţeles dacă şi cititorii vor suporta şi sper, ca printre picături, să mai pot scrie şi SF.

Liviu Radu:

- Anul trecut am mai luat nişte premii (Craiova, Buzău) şi am mai publicat nişte povestiri şi sper să public mai departe, dacă se poate, lucruri mai bune.

Mihail Grămescu:

- Am cîştigat premiul DAN MERIŞCA (de popularitate), am fost la WorldCon, mi-a apărut volumul *SĂRITORII ÎN GOL*, m-am calificat în echipa UNIUNII SCRIITORILOR (Şah), am cîştigat semifinalele de şah ale Bucureştiului (sector II), am făcut parte dintr-o droaie de jurii naţionale, am publicat în *JSF, Luceafărul* şi *Supernova* un număr de texte care-mi plac *(deşi sînt scrise de multă vreme)*, am contribuit la reactivarea cenaclului SOLARIS şi fac, de cîteva luni, corectura la JSF. Am scris cîteva texte interesante, am citit cîteva cărţi bune şi am reuşit să scap, măcar în parte, de deprimarea care m-a bîntuit cîţiva ani. Am cunoscut un număr de oameni *(mai ales tineri)* interesanţi şi m-am împrietenit cu unii dintre ei, ceea ce m-a făcut să trec mai uşor peste „atacurile" unor vechi duşmani şi ale concurenţilor impertinenţi cu care nu se poate să nu te ciocneşti în viaţă. Am reuşit cîteva *„performanţe"* interesante la cîteva joculeţe pe „calculator". Am cunoscut-o pe OANA. Am pierdut un stilou PELIKAN.

Horia Nicola Ursu:

– Păi, am reuşit să mă public în JSF cu mari sacrificii materiale şi îmi doresc să meargă JSF-ul ca pînă acum, să traduc cît mai multe cărţi şi să mă debuteze *„frăţiorul nescriitor"* pînă ce pleacă în armată.

Romulus Bărbulescu:

– Una din deplinele satisfacţii ale anului 1995 a fost apariţia celei de-a II-a antologii de texte SF de la Nemira. Aici ne-a apărut o nuvelă (mie şi lui George Anania), *„Plata, vă rog!"*, iar în toamna anului viitor urmează să mai apară una, *„Lupta cu îngerul"*, care este ultima parte a trilogiei începute cu *„Ferma oamenilor de piatră"*. Tot în cadrul Editurii Nemira am făcut parte din juriul care a acordat premii tinerilor scriitori. Putem considera ca o împlinire contactele avute cu creatorii din noua generaţie, avînd certitudinea că dintre ei vor străluci într-un viitor incert opere care vor sta alături de marea literatură a României. Pentru 1996 ne dorim ca aceşti tineri scriitori să aibă putere creatoare.

Cătălin Teniţă:

- Eu? Eu am stat cu ochii-n soare şi-am venit la JSF. Şi-mi doresc să intru la Facultatea de Drept şi fericire pentru toată lumea şi să nu plece nimeni supărat.

George Ceauşu:

– Împliniri individuale: # încadrarea SF-ului într-o „hartă" de preocupări pentru ca individualitatea mea creatoare să se exprime atît pe plan filosofic, ştiinţific cît şi literar. # regăsirea unui anumit tonus creativ în SF, cel puţin pentru textul de actualitate şi cel critic.

Neîmpliniri individuale:# lăsarea în hibernare a unor proiecte mai vechi. #negăsirea unui dinamism de piaţă care să-mi menţină actualitatea ofertei. În materie de literatură nu am încă un scris literar şi comercial şi aş vrea să ajung la un stil şi literar şi comercial.

Împliniri colective cu cenaclul: # acesta şi-a regăsit identitatea şi a descoperit o formă de exprimare adecvată cel puţin pe spaţiul publicistic şi pe spaţiul unor acţiuni coerente care să ducă la regăsirea coeziunii grupului şi la regăsirea strălucirii sale de altădată.

Neîmpliniri cu cenaclul: # nu am atacat ferm spaţiul editorial şi am păstrat prejudecata că trebuie să colaborăm numai cu marile edituri # dispersia îngrozitoare a fandomului şi greutatea identificării unor puncte strategice comune între diversele grupări de pe teritoriul ţării.

Proiecte: # am să atac cu fermitate (fie individual, fie cu cenaclul) spaţiul editorial# consolidarea legăturilor publicistice pe care le avem şi extinderea acestora şi pe cît posibil extinderea la spaţiul mediatic# n-o să ratăm organizarea măcar a festivalului Quasar.

Ladislau Daradici:

– Pentru mine totul a fost nou şi a fost un şoc atît de mare că încă nu mi-am revenit. Am început să lucrez la nişte chestii dar, după tabăra de la Atlantikron şi după ce am citit *„Motocentaurii"*, nu am mai putut scrie nici povestiri cu animale. Anul trecut am descoperit nişte oameni teribili, scriitori SF, dar nu numai. Sînt, domnule, în breasla asta nişte oameni care ar trebui preţuiţi. Pentru mine a fost o revoluţie şi în bine şi în rău, pentru că am ajuns să-mi caut limitele şi mi le-am găsit. Asta nu înseamnă că nu voi mai scrie, ba chiar m-am hotărît să încep să fac un fel de critică a textelor SF.

Anchetă realizată telefonic de

Isabela Ion

după Cristinel Nedea, Sebastian Corn, Carmen Duvalma, Dănuţ Ivănescu,

NICOLAE ŢIŢA

– un „tînăr" debutant al JSF – îi „sparge pe ăia de la mainstream"

„GENERAŢIA JSF" nu numai că EXISTĂ, dar înseamnă şi afirmarea scriitorilor de sf, ca SCRIITORI

Alături, în miniancheta noastră, aţi văzut ce-a însemnat anul '95 pentru cîţiva scriitori des întîlniţi în paginile publicaţiilor de profil. Pentru redacţia Jurnalului SF a însemnat încă *„un pas mic"*. Pentru *„Generaţia '90"*, sau *JSF*, cum vreţi s-o numiţi, anul '95 a fost anul maturizării şi afirmării ei ca generaţie prin:

– premii naţionale la concursurile de proză şi poezie mainstream;

– prezenţa cu texte de referinţă în paginile antologiei bilingve *„Nemira '95"*, amintesc numai *„Mandia Mangalena"* lui Michael Haulică;

– apariţia şi susţinerea unui număr impresionant de emisiuni radio/tv de profil pe întreg teritoriul ţării;

– apariţia şi susţinerea a cinci suplimente de SF, un rol important avîndu-l Iaşul/Alternativul;

– publicarea unei povestiri a lui Aurelius Belei, într-un fanzin canadian;

– apariţia culegerii de texte *„Motocentaurii pe Acoperişul Lumii"*, a mişcării *„Quo Vadis?"*;

– consideraţiile, deocamdată verbale, ale unor mari autori străini despre SF-ul românesc şi, în general, despre scriitorii nouăzecişti;

– desemnarea unei proze fantasy, a lui Victor Stoica, printre prozele finaliste ale unui concurs internaţional; viitoarea sa apariţie într-o antologie alcătuită de Bill Fawcett;

– premiul de încurajare al lui Sebastian A. Corn, la Eurocon'95;

– apariţia romanului *„2484 Quirinal Ave."* de Sebastian A. Corn;

– premiul I obţinut de Dănuţ Ivănescu la concursul de proză scurtă, secţiunea Purgatoriu, al editurii Nemira;

– premiul II, obţinut de Nicolae Ţiţa, la concursul naţional de proză mainstream *„Vasile Voiculescu"*.

S-ar putea să spuneţi că foarte mulţi scriitori *de sf (Mihail Grămescu, Ovidiu Bufnilă, Lucian Merişca etc)* au luat premii şi au publicat în reviste literare, dar daţi-mi voie să sper că *tot* ce am enumerat mai sus este mai mult decît o simplă enumeraţie, este un semn al unui alt început şi că anul '96 va dovedi asta.

Adrian Bănuţă

JURNALUL SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Editat de SC JURNALUL SA

ISSN 1221-7875

Tiparul executat la INTACT

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET.

Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Teletax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

COLECTIVUL DE REDACȚIE :

Adrian BĂNUȚĂ (REDACTOR ȘEF)

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Mihail GRĂMESCU,
Costi GURGU,
Isabela ION,
Cătălin IONESCU,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR,
Horia Nicola URSU.
(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI : Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București
Tel. 2107136, 2109366, 2109946, 3129945

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată Adrian și Ionuț BĂNUȚĂ

Corectură: Mihail GRĂMESCU

Montaj offset: Mariana SEBE Silvana GREERE

Culegere: Alina LEON

PREMIILE

singurului săptămînal de cultură SF din lume:

CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1993 - PLOIEȘTI

CONVENȚIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIȘOARA

GEOVALY SRL - BUCUREȘTI (activitate promoțională)

CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

Adrian Bănuță

A.M.R.1

Jurnalul S.F.

MOTTO: *„E prima zi a vieții ce-i-o mai rămas..."*

- Și-nc-o dată! Și-nc-o dată! Și...

De sute de ori, de mii de ori, ordinul îi va fi răsunat în minte, iar creierul îndobitocit de asprimea exercițiilor și a vieții din cazarmă va refuza să înțeleagă epuizarea corpului și i se va supune.

În cameră vor fi cîteva grade sub zero și totuși picături mari de sudoare îi vor luneca peste obrajii bărboși pierzîndu-se undeva sub gulerul cămășii.

- Trebuie să trăiesc! Trebuie să trăiesc! Am un băț de chibrit cu care pot oricînd aprinde un foc. Un foc mare, mare de tot.

De astă dată cuvintele i se vor părea false și-l vor irita ca un ordin de atac împotriva blindatelor, primit de undeva din spatele frontului.

- Mama voastră de gradați, va urla izbindu-și capul de tavan, am un băț de chibrit cu care... Și focul, focul va bolborosi, în timp ce-și va șterge fruntea asudată, cine dracu-mi spunea?

Venele tîmplelor i se vor încorda din cauza efortului și a concentrării și i se va părea că lumina a tîșnit o dată cu cuvintele:

- Ded! Sigur că da, Ded. Va respira ușurat și-și va linge cu poftă sîngele ce-i va curge din fruntea crăpată.

Doar el reușise să scape din întregul pluton. Ordinul primit fusese clar: „Salvați-vă cum puteți și întoarceți-vă la bază".

Ordinul primit fusese clar, dar se pare că idioții uitaseră că ei se află în linia întîi, că e iarnă, că n-au mijloace de transport, iar dușmanii sînt pretutindeni – nevăzuți, neauziți – ca toți dușmanii din Aergistal. Dar nu ei decimaseră plutonul, cum și cine ar fi putut învinge soldații ce respectau cu sfințenie ideea de ordin?, ci aliatul lor– Diavolul Alb, care le arunca zăpadă în ochi și le lipea mîinile de fierul armelor.

(Dacă se păstrează același prototip și aceiași coeficienți de lucru, teoretic vom avea același rezultat; recitase Colonelul, privindu-i cu nedisimulată afecțiune.)

Era bine spus: teoretic. În Aergistal nu exista decît o singură regulă: tu împotriva tuturor.

– Și atunci ce rost mai are lupta?

– Lupta nu are nici un rost, my dear. Importantă e ideea de luptă. În simulările pe care le facem.)

Nu știa cît timp se tîrîseră prin zăpadă, abandonînd rînd pe rînd: răniții, speranțele și armele. Își amintea numai ziua cînd și-au dat seama că nu mai sînt urmăriți. Nu mai aveau cu cine să se lupte, deci nu mai aveau cum să primească ordine și asta îi făcea să tremure, mai tare decît ar fi reușit gerul să facă.

Mergeau ca orbeții clătinîndu-se prin vijelie, mîncînd conserve înghețate și zăpadă în loc de apă, dar MERGEAU și ăsta era cel mai important lucru.

(A MERGE înseamnă A TRĂI, era deviza Colonelului, obligîndu-i să repete la nesfîrșit marșul forțat prin zăpadă, Marșul care îi ducea spre nicăieri.)

– Cîndva, obișnuia să spună Ded, veneau Perioadele, eram mutați în alt sector, morții înviau, apăreau noi soldați, urmau alte lupte. Ce mai, erau vremuri mișto.

Își amintea că a căzut în genunchi și a plîns ca un copil atunci cînd a văzut fantasma cenușie ce se zărea printre fulguiri.

S-a chinuit cîteva ore pînă a reușit să îndepărteze zăpada din fața intrării.

Înăuntru totul era mort: o oglindă spartă, un pat rupt, un cămin crăpat... Pînă și pînzele păianjenilor erau sfîșiate.

(Dar dacă păstrăm prototipul, aceiași coeficienți de lucru și introducem un factor perturbator? făcu greșeala să se întrebe Colonelul, plictisit de monotonia experimentului.)

Apoi se va fi schimbat ceva. Va sta în fața oglinzii și-i va privi adîncimile fără să bănuiască ceva.

Va mînca, va înjura gradații, se va gîndi cu nostalgie la Vremea Ordinelor și, într-un tîrziu, va realiza că îi e frig și-l va întreba pe Ded:

– Ai chibrituri?

Ded se va încrunta, apoi fața i se va destinde într-un rînjet larg. Va cotrobăi prin numeroasele-i buzunare, va găsi o cutie, o va deschide cu grijă, va plescăi mulțumit din buze, apoi o va închide.

– Am un singur băț!

– Grozav! Să facem focul!

Se va ridica și va porni cu pași repezi spre cămin. Va așeza cele cîteva lemne, apoi se va întoarce mirat către Ded:

– Nu facem focul?

Ded va sta pe mantaua-i găurită și va

mesteca nepăsător. Cicatricea obrazului stîng îi va zvîcni nervoasă. Se vor privi ca şi cum abia atunci ar realiza că numai ei au scăpat din întregul pluton şi într-un tîrziu Ded va frînge tăcerea:
– În nici un caz azi! Sînt lemne numai pentru un foc, sîntem într-o casă părăsită la zeci de kilometri de bază şi duşmanii, sau ai noştri, nu se ştie cînd vor veni. La dracu', cu războiul lor! Am un băţ de chibrit cu care pot face oricînd un foc mare, mare de tot. E frig! Dar peste o oră o să fie şi mai frig, mîine şi mai frig... Facem focul şi apoi? Trebuie să păstrăm proviziile!
Îl va privi cu ochii holbaţi străduindu-se să priceapă ce-i spune. Poate din cauza febrei i se va părea că Ded are pe umeri un cap de mort.
– Dar dacă nu se aprinde?
– Cum să nu se aprindă?
– Dacă nu se aprinde? Am un singur băţ, înţelegi? Un singur băţ! Dacă aş avea o cutie plină aş aprinde cîte un băţ în fiece zi, ca să văd că trăiesc, ca să văd că sînt departe de porcăria pe care ăia o numesc război.
Va urla ca un nebun şi va sfîşia pînza roşie din faţa ochilor aruncîndu-se asupra lui Ded.
Un simplu gest şi lupta se va încheia.

– Şi-nc-o dată! Şi-nc-o dată! Şi-nc-o dată!
Va sări pînă cînd va simţi că tălpile îi iau foc. Va cere voie să iasă la raport, iar ora de odihnă care îi va fi acordată cu generozitate îl va uimi şi îi va umezi ochii.
– Într-adevăr gradaţii sînt ca nişte părinţi pentru soldaţi şi aceştia sînt datori să-şi dea viaţa pentru părinţi, va recita ca un automat imnul de mulţumire.
Se va aşeza pe pat şi se va întreba, pentru a cîta oară?, dacă acesta-i sfîrşitul. Frisoane îi vor scuturau trupul şi broboane de sudoare îi vor acoperi chipul.
– Dormi, îi va spune Ded, peste un ceas începi iar. Mama lor de gradaţi!
Va simţi o moleşeală plăcută în tot corpul, va închide ochii şi un timp va mai auzi strigătele şi săriturile lui Ded.

– Soldat, drepţi!
Va avea impresia că se va rupe în zeci de bucăţele dacă va mişca un singur deget, dar creierul va reacţiona prompt la auzul Ordinului şi-l va transmite prin măduva spinării picioarelor, care vor reacţiona instantaneu, ca orice picioare de soldat bine instruite.
– Treci şi sări!

Se va scula a doua zi dimineaţă şi îi va privi mulţumit faţa vineţie. Într-un tîrziu va binevoi să-i comande pe loc repaus, să declare noua zi deschisă şi să-l invite la masă. Înalta onoare ce i se va acorda îi va face inima să tresalte de bucurie şi nu se va putea abţine să nu recunoască faptul că gradaţii sînt ca nişte părinţi pentru soldaţi şi ori de cîte ori aceştia merită îi recompensează ca pe proprii lor copii.
După masă va urma programul de somn obligatoriu, pe care-l va executa cu o veselie care-l va uimi.

Se va trezi odată cu lăsarea întunericului. Se va ridica încruntat din pat şi-l va întreba:
– Cît timp? Cît timp o să sărim ca nişte idioţi?
– Cît putem! Trebuie să trăim! E un ordin! Şi, nu uita, am ceea ce nici un gradat nu are, un băţ de chibrit cu care pot aprinde un foc mare, mare de tot.
– Am numai bătături pe tălpi!
– Ale mele sînt pline cu flori, îi va spune şi îi va arăta tălpile pline cu puroi. Va înghiţi în sec şi va cere permisiunea să iasă la raport. Se va încurca în fiece cuvînt, va încerca să explice că totul a fost doar o slăbiciune de moment şi că roagă să fie pedepsit cu suprimarea hranei pe un timp nedeterminat.
– Bravo soldat! Admir devotamentul tău şi mă bucur să am în subordine asemenea oameni. Fii brav! Soldatul trebuie să privească întotdeauna înainte! Chiar dacă nu vezi nici un gradat lîngă tine nu trebuie să te neliniştesti. Poate se află undeva în spatele tău, urmărindu-te cu atenţie pentru a verifica dacă ţi-ai însuşit toate noţiunile.
Va saluta şi va începe să sară.

– E nebun, se va gîndi, e nebun! Trebuie să-l ucid! Toţi gradaţii sînt nebuni, altfel nu ne-ar fi trimis în iadul ăla.
Va scoate baioneta din teacă, se va apropia de pat, va închide ochii şi o va ridica încet.
Va simţi o lovitură puternică în ceafă şi se va prăbuşi plîngînd.
– Nebunule, ce vroiai să faci? Dacă te vedea cineva? Nu ştii că încercarea de ucidere a unui gradat se pedepseşte cu plutonul de execuţie?
– Ded, n-ai să mă pîrăşti, nu-i aşa? N-ai să spui nimănui! Era nebun, sînt sigur că era nebun!
– Bineînţeles că era! Toţi sînt nebuni! Dar ce-ţi pasă, am un băţ de chibrit cu care pot oricînd face un foc! Un foc mare de tot!
Se va întinde la locul lui în pat şi va plînge ca în ziua în care Ded i-a arătat pata întunecată printre fulguiri. Atunci credea că-i viaţă...
Va plînge scuturat de frisoane şi va dori să moară dracului odată, să scape de frig, de gradaţi şi de ordinele lor blestemate.

Cînd se va trezi îl va găsi pe Ded prăbuşit lîngă pat. Se va repezi, îl va zgîlţîi şi-i va spune să nu crape, că au să scape ei din iadul ăsta.
– Cutia, îi va şopti, cutia. Vroia să-mi ia cutia! Ş-atunci... Era nebun! Ştii că era nebun! N-am putut altfel! Să n-o deschizi! Fără să priveşti băţul ai să rezişti mai mult. Să sări mereu! Îmi juri?
– Îţi jur, îi va spune sărutîndu-i fruntea.

– Şi-nc-o dată! Şi-nc-o dată! Şi-nc-o dată!
mîine am să fac focul... şi o să fie cald... şi am să ascult cum trosnesc lemnele...şi am să dorm...
Tîmplele îi vor pulsa puternic, lumina va deveni dureroasă şi lucrurile din cameră vor înflori unul cîte unul.

Şi, ca în orice poveste, va fi salvat în cele din urmă, va afla că el singur a scăpat din întregul pluton şi că nu există nici un Ded, în afara celui plăsmuit de mintea lui bolnavă de lipsa Ordinelor. Va plînge cînd va descoperi în haină cutia de chibrituri goală şi în fiece iarnă va fi înfruntat viscolul pentru a duce într-o casă părăsită o cutie cu chibrituri şi un braţ cu lemne.

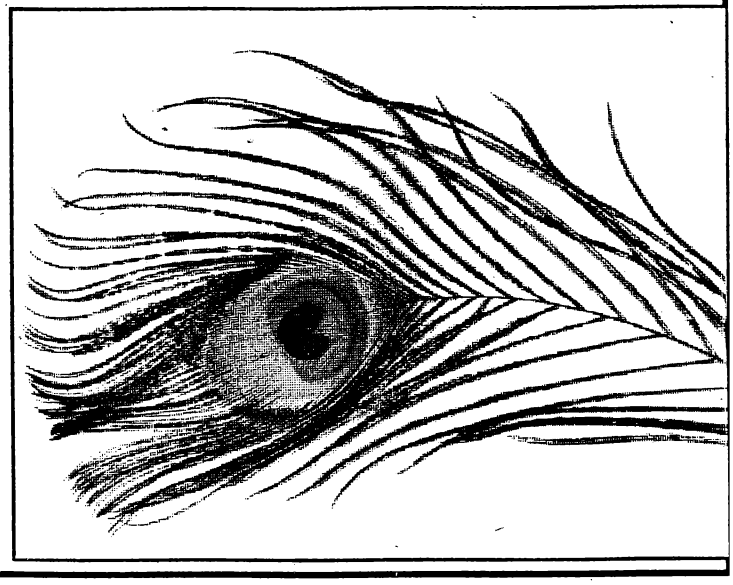

(Ovidiu Bufnilă - Moartea pupurie, Editura BRÂNCUŞI 1995)

Volumul reprezintă o compoziţie de texte îngemănate, în principiu foarte scurte, cu o naraţiune de o compoziţie pestriţă, modernistă, cochetînd uneori cu absurdul şi suprarealismul, alteori cu nuanţe sociale - pe alocuri critice sau de revoltă - dar cel mai adesea ambigue şi estetice în manieră ultramodernă, cu simpatii pentru jazz şi expresionism. S-ar putea face chiar o paralelă între bufnilisme şi unele texte de muzică uşoară... Scurte schiţe surprinzînd prin idee sau scriitură - majoritatea de o acurateţe remarcabilă - microuniversuri stranii, mult mai coerente decît cele din „romanul" *Jazzonia* , cu o poetică mai pregnantă decît acelea, dar angajate oarecum în aceeaşi „direcţie". Atunci cînd povesteşte, Ovidiu Bufnilă are o oarecare monotonie de stil unic, specific. Pe parcursul anilor acest stil al pastilelor sale s-a cizelat către o formă destul de percutantă - poantele sînt inteligente şi neaşteptate, dialogul, de un naturalism de intenţie, original prin nonşalanţă şi anodin (pentru SF) - dinamic, vioi şi convingător. După un moment de năuceală, cititorul începe să intuiască intenţia autorului: propunerea tacită a unui număr de lumi pămîntene şi noi prea - oglinzi stranii în care se oglindeşte paradoxal şi grotesc realitatea lumii acesteia.

La dimensiunile acestea infinitezimale, ştiinţificul se rezumă la o simplă ipoteză sugerată printr-un singur cuvînt cel mai adesea, sau, în cel mai bun caz printr-o propoziţie. Deşi la prima vedere ai zice că nu ai de-a face cu texte prea profunde, „bufnilismele" sînt departe de a fi o literatură facilă. Experienţa de scris şi publicare a autorului îşi spune cuvîntul. Nici subtilitatea nu lasă de dorit, accentuînd uneori ironia pînă la sarcasm. Totuşi autorul băcăuan nu este un umorist propriu-zis - Bufnilă este prea poetic şi cu idee ca să stîrnească rîsul. Prin expresie şi formula adoptate el rămîne un caz rar, la noi, de manierism de factură sau înrudit cu cel francez din categoria „nouveau vague" (A. Robbe-Grillet, Boris Vian), ca şi în cazurile citate rezonînd foarte „hippie", în sensul de artificial şi policrom, lozincard dar nu lipsit de substanţă, plin de bune intenţii - etalînd un soi de „genialitate" specifică, pretenţioasă şi noncomunicativă, poate nitel cam autosuficientă, dar sclipicioasă în felul ei de bîlci-în-miniatură acceptat cu bravadă. O filozofie la colţul străzii, cu îmbrăcăminte de verb de mahala şi aspiraţii de suburbie de cel mai înalt nivel şi bun-gust, care se vrea ca atare şi nu îşi propune să fie altceva. Inteligenţa rămîne inteligenţă, chiar şi în context de balcaniadă... cosmică. O dizertaţie despre *De principio et Uno* giordannobrunnesc la un pahar de vorbă. Cel mai lung text, *Tombeau*, împarte volumul în două - prima parte „bufnilisme" de factură obişnuită, din care am mai citit prin reviste şi în prima lui carte, textul *Tombeau* , o replică în miniatură, parcă, la volumul

Mihail Grămescu

POEMUL ÎN PROZĂ

Aşteptînd pe Ghermana al lui Dănuţ Ungureanu, după care texte foarte interesante, bine finisate şi „găsite". În SF-ul românesc, bufnilismul tinde să devină o „specie" literară de referinţă pentru anecdota SF.

La maniera anecdotică, ideea de autor este, desigur, esenţială.

Problema „manierismului" de principiu al SF-ului (enunţată şi susţinută cîndva de domnul Voicu Bugariu) pare a se confirma şi infirma în acelaşi timp în paginile cărţii lui Bufnilă. Aş exemplifica cu textele *Pana de curent* , amintind de un text de acum vreo 10 ani al lui Ştefan Ghidoveanu, *Eden* (publicat, cu titlul modificat

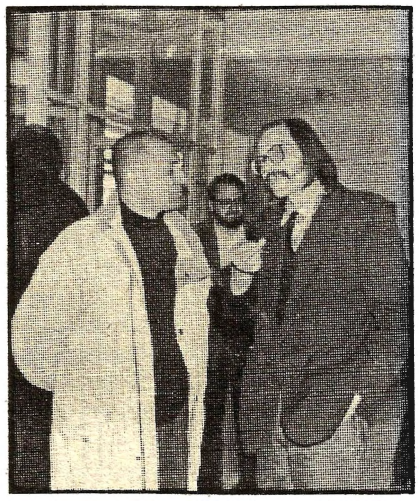

de redactorii foarte cenzoriali, şi printr-unul din *Almanahuri* sau într vreo antologie) - în care personajul se vădeşte pînă la urmă un robot, care în final se demontează singur pentru reparaţii, şi *Capela sixtină* de pe pagina următoare de o frapantă noutate de subiect: personajul principal cade într-un canal unde-l găseşte pe Michelangelo care, fiindcă eroul secolului XX nu ştie să facă nimic util, îl expediază înapoi în prezent (prin puterile unui preot), evident, ideea noncomunicabilităţii şi perisabilităţii oricărei valori „universale", a inculturii epocii prin care trecem futilităţii cunoştinţelor noastre „specializate" este exprimată într-o manieră plastică şi printr-o imagine artistică stranie şi tulburătoare. Unele texte ale lui Bufnilă se înscriu în categoria intermediară a poemului în proză anecdotic, avînd ca înaintaş în tradiţia română pe Ştefan Tita. *Să înţelegem muzica* (muzica rămîne tema principală a volumului) este un banc SF chiar reuşit, dar „bancurile" domnului Bufnilă te pun pe gînduri, nu te fac să rîzi. Iar *False discontinuităţi* este un text interesant şi impresionant despre evoluţia prin lumea realităţii fizice a două spirite de femei.

Aş mai aminti ca pe nişte reuşite *Obiectul perisabil* care tratează la o manieră simbolică problematica esteticii subtile; *Orga*, aminteşte de un text al Georgianei Huber-Rogoz - deşi, în general, textele au tematică şi scriitură filtrate printr-o viziune personală, distinctă, care le autonomizează, cele mai reuşite indicînd o emoţie artistică autentică în contextul SF-ului invadat de asprimile „subspeciei" cyberpunk, în care „pop-art"-ul lui Bufnilă prezintă o mostră de scriitură elevată şi îngrijită. Aş remarca o anumită fascinaţie a numelor exotice, care îndepărtează textele astfel de orientarea naturalistă propriu-zisă.

Break down the wall este un text cibernetist cu o problematică specifică generaţiei '80 în SF *(Dănuţ Ungureanu, Cristian Tudor Popescu, uneori şi eu)* (cu tematica manipulării şi controlului psihologic); textul lui Bufnilă are pînă şi scriitura „de epocă". Implicaţiile socio-politice sînt majore. Dar fără o influenţă şi motivaţie a acţiunilor prea convingătoare. Uneori acurateţea scriiturii lasă de dorit (cacofonii, liezonuri licenţioase, topică defectuoasă). Există aici *Americi SF-iste*, eufemism exotist de creaţie comunistă (vezi în acest sens şi *Uraniul* lui Rogoz, sau *Aventurile unui cascador* de Corneliu Omescu) - texte plasînd locul acţiunii în America fiindcă, spre deosebire de România Socialistă, *„America e ţara tuturor posibilităţilor"*. Erau două aspecte ale Americilor SF-iste, însă, propagandistic antagoniste - unul denigrator, „pe linie": *„uite, dom'ne, cum e laăia, la capitalişti"* - altul, de critică politică mascată la adresa realităţilor noastre locale (sau cel puţin aşa înterpretau cititorii) - ca în cazul *Păsărilor* lui Ivasiuc - no-one-lands ca în *Obligado* lui Ţoiu, sau... „Honolulu", ca în schiţa *Luna pe din două* a domnului Bufnilă *(sau ca, post revoluţionar, în alte texte ale tinerilor, care preiau mimetic acest exotism din considerente extrapolitice, ca Gheorghe Păduraru, sau Don Simon).* Niciodată însă, desigur, nu URSS, fiindcă *„URSS bastion al păcii e"*, plasarea de poveşti imaginare terifiante în spaţiul rusofon e o „modă" mai nouă pentru scriitorii români de SF, care au „descoperit" Uniunea Sovietică abia *postR.*

Textele domnului Bufnilă au o încărcătură simbolic-semnificativă, nu de notaţie.

Valoarea şi originalitatea de ansamblu a celor două volume editate de autor pînă acum îl recomandă *Uniunii Scriitorilor* ca pe unul dintre „talentele" care a aşteptat prea mult (ca, de altfel, şi alţi cîţiva autori „tineri" ajunşi la 40 de ani, din grupul de pe lîngă Anticipaţia) momentul de recunoaştere „oficială" a calităţii de *scriitor* pe care o au.

BOOKSHOP
Ultimele noutaţi HORROR în Anglia

TALTOS

de Anne Rice, Arrow Books, London, 1995, 520 pg.

Născută în 1941 în New Orleans într-o familie catolică irlandeză, Anne O'Brian este autoarea marelui succes comercial *Vampire Chronicles*, serie formată pînă acum din patru volume (primul, *Interviu cu un vampir*, publicat şi la noi de RAO, al doilea - *The Vampire Lestat* - va apare în curînd tot la această editură, în traducerea lui Horia Nicola Ursu), dar şi a romanelor *The Mummy, Cry to Heaven, The Feast of All Saints*. Anne Rice a mai publicat sub pseudonimele Anne Rampling (*Exit to Eden; Belinda*) şi A.N. Roqelaure (*The Claiming of Sleeping Beauty; Beauty's Punishment; Beauty's Release*). TALTOS (publicat în ediţie princeps în 1994) este volumul al treilea dintr-o serie intitulată *Mayfair Witches*, primele două fiind *The Witching Hour* (1990, un tom de vreo 1200 de pagini) şi *Lasher* (1993, recenzat în JSF, 104). Această nouă serie este o cronică a familiei Mayfair din New Orleans, o istorie marcată pe parcursul secolelor de violenţă. Subintitulat *Lives of the Mayfair Witches, Taltos* este o nouă aventură descrisă cu aplomb de Anne Rice. De data aceasta, vrăjitoarele din familia Mayfair au de înfruntat o ameninţare inimaginabilă, cea a membrilor rasei Taltos, dotaţi cu puteri şi cunoştinţe supranaturale. Printre aceste personaje anormale (care se reproduc în cîteva minute şi trăiesc secole întregi) se numără şi Lasher, cel care în trecut aproape a distrus complet familia Mayfair, dar şi altele încă complet necunoscute - cum ar fi de exemplu legendarul Ashlar care a făcut mult rău celor din jur, dar care a şi suferit mult de-a lungul secolelor. Romanul poartă cititorul de-a lungul istoriei omenirii, de la întunecatul Ev mediu la New York-ul zilelor noastre, de la senzualul New Orleans la monumentul megalitic de la Stonehenge şi pînă în munţii Scoţiei. Un stil inconfundabil, o imaginaţie debordantă cu ajutorul căreia cititorul trăieşte cu adevărat acţiunea.

Florin Mircea Tudor

Adrian Bănuţă

CUVINTE DE O SINGURĂ NOAPTE

Motto „Ce-ar fi dacă ţi-aş săruta linia vieţii şi ea s-ar întoarce pentru totdeauna spre mine".

DESCHID PAGINA CUVINTELOR
DE O SINGURĂ NOAPTE
PAGINA CELOR CE MOR
DUPĂ CE-AM AVUT CUVÎNTUL
A SCRIE
- ce femeie îi spui -
MOR FIINDCĂ
STRIVESC CU GÎNDUL
ETERNITATEA CE PLUTEŞTE ÎMPREJURUL LOR
- stropul lăptos de culoare -
FIINDCĂ LE SMULG DIN ŢARINA ÎN CARE
LE-A SEMĂNAT FIINŢAREA
ŞI LE ÎNCĂTUŞEZ
ÎN ALBUL PAGINII
CUM AR PUTEA TRĂI CU RĂDĂCINILE ÎN LUMINĂ
RELEVÎND SENSUL ABSTRACT
ALIENAREA DE ESENŢA DIVINĂ
AR TREBUI SĂ SĂRUT ÎNAINTE
DE-A SCRIE
- pentru ca fumul să fie purtat pe raze de lună -
MĂ ÎNTREB
DE CE MĂ ZBAT OARE-N ALBASTRU
CÎND AR TREBUI SĂ FAC MULT MAI MULT
SĂ TRĂIESC SAU SĂ MOR ÎMPREUNĂ CU ELE
- văd ochiul de lemn
cum rînjeşte
la crucea de piatră şi scuip de trei ori -
DAR CONTINUI SĂ SCRIU ACEASTĂ SENTINŢĂ
- oare se poate numi scris
asasinarea în masă a cuvintelor -
ŞI DIN ORBITELE GOALE
SE REVARSĂ
SFÎŞIETORUL VAIET
ŞI VOCILE DE CEARĂ
CE MĂ STRIGĂ
DUREROS DE ÎNCET

DESCHID PAGINA CUVINTELOR
DE O SINGURĂ NOAPTE
- atît am putere să dăruiesc viaţă -
MĂ APLEC PESTE
FRUNTEA
- ce masă îi spui -
ŞI APRIND CANDELA
? IUBIRE SAU URĂ
- acesta-i întrebarea ce o văd fumegînd -
CUM AŞ PUTEA CUPRINDE UNIVERSUL
ÎNTR-O SINGURĂ NOAPTE
POATE RĂSTIGNINDU-L ÎN ALB
- rupîndu-i legătura de aparteneţă cu esenţa lucrurilor -
MĂ ÎNTREB DE CE MĂ ZBAT OARE-N ALBASTRU
CÎND AR TREBUI SĂ FAC MULT MAI MULT
SĂ TRĂIESC SAU SĂ MOR ÎMPREUNĂ CU ELE
DAR CUM SĂ MOR
CÎND N-AM AVUT
NICI PUTEREA SĂ TRĂIESC
INCANDESCENŢA GENEZELOR LOR
? ATUNCI VIAŢĂ
M-APLEC PESTE FRUNTEA
- ce masă îi spui -
ŞI APRIND CANDELA
PE PAT
- ca un rug de zăpadă -
ARD CUVINTELE
CE AU APUCAT SĂ SE NASCĂ

din volumul „Cuvinte de o singură noapte", 1989-1990

Adrian Bănuţă

CĂDERE ÎN ALB

CICLUL

lui Florin Chirculescu

Eşti
cîntecul unei vieţi viitoare
pe care n-o să mai ai timpul s-o trăieşti
risipindu-te
în praful filelor cărţii
ce-o citeşti
şi-o scrii în fiece clipă
neavînd curajul să rupi
sau să sări una din ele
închizînd-o şi deschizînd-o
de fiecare dată cu regret
căutînd şi uitînd
ceea ce eşti
cîntecul necîntat al unei vieţi viitoare
ce încă-l ascult.

TABU

Oasele celuilalt frate
se zbat pe inima mea
răstignirea cuvintelor e dureroasă
ca trupul
şi-aş putea să mă împrăştii
în cele patru zări.

TRANSCENDENŢĂ

ce tare bate vîntul şi ce departe-s toate
şi înserarea mută
şi lancea scufundată
nu văd decît scînteia
de ar putea să ardă
şi să-ncălzesc cenuşa
sub pleoapa mea cea oarbă
să răsucesc jungherul
în rana-abia sudată
şi să-nflorească visul sub geam
a doua dată
în mine liniştita tăcere curge moartă
şi liniştit mă spijin
de curgerea secată
şi tot ce vine trece
în toate i-o fisură
ce poate să înghită
întreaga mea făptură
şi focul ce s-aprinde
se-nalţă cu măsură
de dincolo de lucruri
din lumea cea mai pură

din volumul „Cădere în alb/ Poezii pentru Iza" 1988-1989

Adrian Bănuță

Ochii

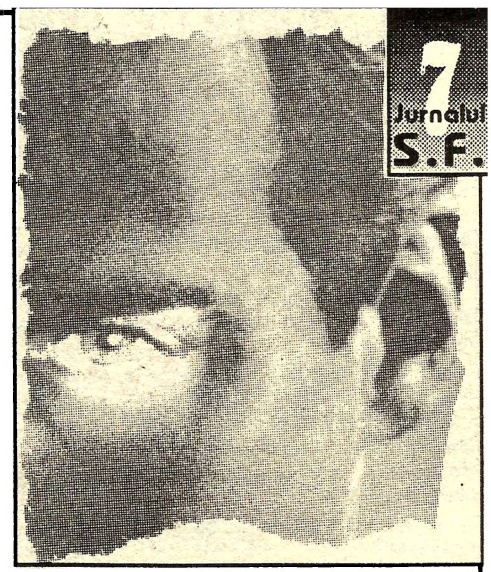

Motto: *„Ochii sînt oglinzile sufletului".*

Îi vedea pretutindeni! În orice obiect care îl reflecta: în vitrinele magazinelor, în luciul mobilelor și chiar în apa paharului cu care înghițea somniferele. *Mari și albaștri.* Ucigători de albaștri. Misterul mării împletit cu oțelul rece al înălțimilor. Distanți sau atrăgători. Amenințători sau blînzi. Înțelegători sau ironici. Expresia lor se modifica, dar întotdeauna erau *mari și albaștri.*

Din ochii inflamați, șuvițe de puroi se scurgeau încet printre firele dese de păr ce-i brăzdau obrazii scofîlciți.

Auzi un zumzet de voci pe stradă și, tresărind speriat, lăsă să-i cadă cartea deasupra căreia stătuse aplecat ceasuri întregi. Înghiți de cîteva ori în sec și durerea ce-i lunecă asemeni unei lame de cuțit din creștet spre ceafă îi smulse un strigăt de durere.

Abia perceptibil la început, apoi strident, bătăile inimii i se accelerară, iar mîinile firave începură să i se contracte și să i se destindă cu repeziciune.

Se ridică, se apropie de masă și mătură cu muchia palmei praful. Mișcarea făcută aproape instinctiv avea o notă de duioșie.

Albul pereților la care se uita de cîteva minute, avu daru să-l liniștească întrucîtva și se surprinse gîndindu-se că pereții aceștia albi, roz sau verzui, nu-ți separă numai sufletul de vîrtejul civilizației, ci te separă uneori și de tine însuți și n-ar trebui decît să deschizi fereastra pentru ca lumea să te prindă în vîrtejul ei și să-ți distrugă oaza de liniște în care singur te-ai exilat.

O rază de soare i se prinse în pleoape și, auzind din nou zumzetul acela ciudat, se apropie intrigat de fereastră.

Erau acolo!

Închise ochii și inspiră adînc. Mirosul străzii îi pătrunse în corp și îi invadă, cu gustul pîinii, toate celulele. Ca un șuvoi de culori veniră amintirile.

„Oboseala-i de vină!" repetau doctorii și, după un timp, renunțase să-i mai contrazică.

S-a aprovizionat cu cutii de conserve, și-a făcut un stoc considerabil de somnifere și a căutat refugiul în somn. Cînd se trezea mînca, apoi se arunca din nou în lumea somnului. O lume cu ființe bizare, cu legi ciudate.

Avea chiar un vis preferat pe care reușise, după zile și nopți de încercări, să-l continue de unde se întrerupea. Se făcea că se privea în oglindă–o refulare a realității, ar fi spus doctorii– că-*i* privea și, deodată, întindea mîinile și le strivea otrava albastră. Ei se scurgeau de acolo, din oglindă, pe ramă și picurau pe covor într-o mulțime de alți ochi mai mici pe care-i strivea cu tocul pantofului și ei se risipeau în mii de stropi albaștri.

De zeci și zeci de ori derulase același vis. Pierduse în greutate cîteva kilograme, dar nu-i păsa. Era fericit. Atît cît poate fi un om părăsit de soție și de prieteni, fără servici și îndopat cu somnifere. Și, dintr-o dată, stropii albaștri refuzară să se împrăștie. Se ridicară undeva înspre centrul camerei și se transformară în coșmarul ce-l bîntuia de cîteva luni. Stăteau suspendați în aer și păreau că rîd.

Și renunțase la somnifere și renunțase la somn și renunțase la vise. Prefera să-i înfrunte în lumea reală; să poată închidă ochii atunci cînd îi vede.

Își reveni cu greu din amețeală și se strădui să-și privească mîinile. Fruntea i se acoperi de sudoare și strînse tremurînd din dinți, încercînd să se elibereze de teama ce-l cuprinsese. Căută cu privirea un refugiu, un loc cît mai depărtat de fereastră și, cînd îl găsi, se îndreptă grăbit spre el. Răsuflă sacadat, apoi cuprins de furie se îndreptă spre oglindă.

– *Vreau să vă văd!* urlă izbind-o cu pumnii.

Și, ca prin vis, auzi rîsul batjocoritor al străzii.

– Puneți oglinda în locul ăsta întunecat? îl întrebase cîndva mirată proprietăreasa.

– Sînt prea urît ca s-o pun în alt loc, răspunsese el flegmatic și oftase. Oglinda era tot ceea ce îi mai rămăsese de la mama sa O cărase prin toate mansardele, prin care trecuse, și pretutindeni i se pusese aceeași întrebare: *de ce în cel mai întunecat colț.* Urma inevitabila stupoare, surîsul ironic, înjurăturile, iar în final plictisitoarea căutare a unei noi locuințe.

Muchia palmei trecu ca o părere peste suprafața ei și avu sentimentul că repetă un gest făcut cîndva, dar nu își aminti cînd și unde.

Ca o străfulgerare îi trecu prin creier ideea de a o muta într-un loc luminat, dar renunță instantaneu întrebîndu-se mirat de ce ar face-o.

Se așează pe un scaun în fața ei și se gîndi la sentimentul acela ciudat ce ducea acum o luptă crîncenă cu gustul străzii, gust amar ce-i inundase sufletul.

O privea concentrat, dar în întunecimea ei se descoperi numai pe sine.

De parcă le-ar fi fost teamă de furia lui. De parcă n-ar fi înfruntat-o de atîtea ori. De parcă le-ar fi fost frică să nu se repete scena din vis.

– Veniți odată ticăloșilor! Dați-mi revanșa, urlă zadarnic.

Își strînse dureros tîmplele. Apoi se ridice și să se apropie de fereastră. Atracția străzii devenea tot mai puternică și cu greu i se putea împotrivi dorinței de a ieși din cameră.

"Am să înnebunesc", își spuse și se întoarse clătinîndu-se pe scaunul din fața oglinzii.

Își încleștă mîinile de ramă cu disperarea cu care înecatul se agață de salvator.

Un ultim suspin și gustul străzii învinse. *Urmă căderea.* Nu simți impactul cu solul și creierul nu-i înregistră nici o durere. Vedea cum crește intensitatea luminii și auzea ca o adiere vocea străzii urîndu-i *bun venit.* Apoi liniștea puse stăpînire pe trupul său, și, din el, ieși EL cel adevărat.

Mulțimea se strînsese roată în jurul trupului, ce părea spart în bucăți. Un bărbat se aplecă și încercă zadarnic să-i închidă ochii. O femeie plîngea în hohote.

„Era nebun!"

„Sărmanul, multe păcate a avut de și-a curmat zilele!"

„Îl părăsise nevasta..."

„Iubea mult copiii, într-o zi l-am văzut jucîndu-se cu ei în parc!"

„Sînteți sigură doamnă că nu-i tipul de la mansardă?"

„Sînt absolut sigură! Nebunul ăla are ochii negri! Ăștia, spuse întorcînd capul spre trupul zdrobit, sînt ucigător de albaștri!"

Jurnalul S.F.

J.G. BALLARD

A douăsprezecea înregistrare

- Mai încearcă o dată! spuse Sheringham.

Maxted prinse căştile şi le puse cu grijă pe urechi.

Se concentră în momentul cînd discul porni, încercînd să găsească un semn al identităţii.

Sunetul era un foşnet metalic, rapid, asemeni pilituriі de fier împroşcată printr-o pîlnie.

Dură zece secunde, se repetă de vreo zece ori, apoi se opri brusc într-o serie de ţiuituri.

– Ei bine? întrebă Sheringham. Ce este?

Maxted îndepărtă căştile şi îşi frecă una dintre urechi. Ascultase înregistrările ore întregi şi îşi simţea urechile iritate şi amorţite.

– Ar putea fi orice. Un cub de gheaţă topindu-se?

Sheringham clătină din cap, barba sa mică legănîndu-se.

Maxted ridică din umeri:

– Două galaxii ciocnindu-se?

– Nu. Undele sonore nu călătoresc prin spaţiu. Am să-ţi dau un indiciu: *e unul dintre acele cuvinte proverbiale.*

Păreau să-i placă şaradele.

Maxted aprinse o ţigară şi aruncă chibritul pe banca din laborator. Capătul încins topi o baltă mică de ceară şi se stinse lăsînd în urmă-i o rană neagră, superficială. Privi scena cu plăcere, conştient de faptul că Sheringham se foia lîngă el nervos, se străduі să găsească o comparaţie obscenă.

– Ce zici de-o muscă?

– Timpul a trecut! îl întrerupse Sheringham. *Un ac căzînd!* Luă discul de trei inci din aparat şi-l introduse în carcasa lui. *Un ac în cădere, de fapt, înaintea impactului.* Am folosit un ax lung de cincizeci de picioare şi opt microfoane. Am crezut că vei ghici.

Luă ultimul disc, un LP de 12 inci, dar Maxted se ridică înainte să ajungă să-l pună pe platan.

Pe fereastră putea să vadă curtea interioară, o masă, cîteva pahare, şi o carafă strălucind în întuneric. Brusc, Sheringham şi jocurile lui copilăreşti începuseră să-l enerveze.

– Hai să luăm puţin aer, spuse el brusc, trecînd cu umărul pe lîngă unul dintre inelele amplificatoare. Mă dor urechile de parcă ar fi nişte gonguri.

– E în regulă, interveni promt Sheringham. Fixă cu grijă discul pe platan şi opri aparatul. Oricum vreau să-l ţin pe ăsta pentru mai tîrziu.

o o o

Ieşiră afară în aerul cald al serii. Sheringham aprinse felinarele japoneze şi se aşezară pe scaunele împletite din răchită, sub cerul liber.

— Sper că nu erai prea plictisit, spuse Sheringham în timp ce mînuia carafa. Microsonicitatea este un hobby fascinant, dar îmi e teamă că s-ar putea să fi devenit o obsesie.

Maxted mormăi fără să vrea.

– Unele discuri sînt interesante, recunoscu el. Au o fantezistă valoare de noutate, ca şi fotografiile mărite ale moliilor şi aparatelor de ras. În ciuda a ceea ce pretinzi, totuşi nu cred că microsonicitatea va deveni o unealtă ştiinţifică. E doar o jucărie sofisticată de laborator.

Sheringham clătină din cap.

– Greşeşti fără îndoială. Îţi aminteşti seria diviziunilor celulare, prima pe care te-am pus s-o asculţi? Amplificate de 100.000 de ori, diviziunile celulare ale animalelor sună ca nişte grinzi şi folii de oţel rupte. Cum să spun? Ca un accident de maşină derulat cu încetinitorul. Pe de altă parte, diviziunea celulară a plantelor este un poem electronic de coarde catifelate şi bolboroseli. Acum ai un tablou perfect despre cum microsonicitatea poate scoate la iveală acea diferenţă dintre regnurile animal şi vegetal.

– Pare un drum al naibii de ocolit pentru a o face! comentă Maxted, servindu-se cu sifon. Poţi să calculezi viteza maşinii din aparenta mişcare a stelelor, însă e mai uşor să te uiţi la vitezometru.

Sheringham aprobă din cap, urmărindu-l îndeaproape pe Maxted. Interesul său faţă de conversaţie părea să se fi epuizat, de aceea stăteau în liniştе cu paharele lor. Lucru ciudat, după atîta timp de stat împreună, ostilitatea dintre ei devenise acum mai puţin ascunsă, contrastul personalităţilor, obiceiurilor şi psihicului mai pronunţat.

Maxted, un bărbat înalt, bine făcut cu o faţă brutală şi frumoasă, se întinse pe spate, aproape la orizontală, în scaunul lui cu gîndul la Susan Sheringham.

Ea se afla la petrecerea lui Turnbull şi dacă n-ar fi fost imprudent să fie văzut în casa lui Turnbull - pentru motive binecunoscute - ar fi petrecut seara cu ea şi nu cu grotescul şi scundul ei soţ.

Îl supraveghea pe Sheringham cu o detaşare aparentă, întrebîndu-se dacă acest bărbat neatrăgător şi decent, cu pedanteria şi umorul neînţeles la prima vedere, avusese nevoie de mult curaj şi mîndrie pentru a-l invita în acea seară. Oricum, motivele lui erau excentrice, ca de obicei. Pretextul, reflectă Maxted, a fost destul de slab - Sheringham, profesor universitar de biochimie avea acasă un laborator bine dotat. El, Maxted, atlet ratat cu o reputaţie proastă, juca rolul omului torpilă pentru o companie ce fabrica microscoape electronice. La telefon, Sheringham, sugerase obţinerea unui profit în interesul amîndorura.

Bineînţeles, nimic din toate acestea nu fusese pomenit în conversaţie. Dar nici nu se referise la Susan, adevăratul subiect de discuţie în şarada serii. Şi Maxted se gîndea la posibilele căi pe care Sheringham le-ar putea urma spre inevitabila scenă a confruntării.

Maxted se desprinse brusc din reveria sa. Aerul din patio devenise deodată mai răcoros (ai fi zis că a fost dat drumul unui frigider imens).

I se făcuse pielea de găină pe coapse şi pe ceafă aşa că goli băutura ce o mai avea în pahar.

– E frig, aici, afară, comentă el.

Sheringham aruncă o privire la ceas.

– Chiar aşa?

Vocea îi suna ciudat; părea să aştepte un semn. Zîmbi straniu, cu jumătate de gură şi spuse:

– E vremea să pun ultima înregistrare.

– Ce vrei să spui?

- Nu mişca, spuse Sheringham în timp ce se ridica, o voi pune!

Şi indică zîmbind difuzorul fixat în şuruburi în perete deasupra corpului lui Maxted.

Tremurînd, Maxted privea cerul pe înserat, sperînd că acel curent de aer rece, ce se lăsase în curte avea să se risipească repede.

Un zgomot grav se auzea dinspre difuzor, amplificat şi de celelalte difuzoare care, observă el, fuseseră amplasate în curtea interioară printre spalieri.

Clătinînd din cap cu amărăciune atunci cînd văzu clovneriile lui Sheringham, hotărî să se mai servească cu puţin whisky.

Se întinse deasupra mesei, se legănă şi se răsuci pe spate involuntar în scaun. Stomacul părea a-i fi extrem de greu, plin cu mercur şi gheaţă rece. Se împinse din nou înainte încercînd să-şi apuce paharul şi îl răsturnă peste marginea mesei. Mintea i se întunecă şi se prăbuşi.

Cînd îşi ridică din nou privirea, Sheringham stătea în faţa lui zîmbind cu simpatie.

- Nu-i a bună, eh?

Respirînd cu dificultate, Maxted, reuşi să se întindă pe spate. Încercă să-i vorbească lui Sheringham dar nu-şi găsea cuvintele. Inima îi înţepa şi se strîmba de durere.

- Stai fără grijă, îl asigură Sheringham. Fibrilaţia nu este decît un efect secundar. Posibile tulburări, dar îţi va trece repede.

Se plimbă domol prin curte scrutîndu-l pe Maxted din cîteva unghiuri. Evident satisfăcut, se aşeză la masă. Luă sifonul şi-l goli de conţinut –*„cianat de crom"*.

– Inhibă sistemul enzimatic care controlează echilibrul lichidelor din corp şi deversează ioni de hidroxid în vasele sanguine. Pe scurt, te îneci. Asta e, te îneci, nu te sufoci aşa cum ţi s-ar întîmplă dacă ai fi cufundat în apă. Oricum, nu vreau să-ţi abat atenţia.

Îşi înclină capul spre difuzoare.

În curte se răspîndea un curios zgomot înfundat, semănînd cu nişte valuri elastice prăvălindu-se într-o mare de latex. Ritmurile erau imense, greoaie, pline de adîncul gîîît ca de plumb al unor foale uriaşe.

- Fantastic, nu? spuse Sheringham. Dînd conţinutul paharului pe gît, păşi peste picioarele lui Maxted şi aranjă intensitatea sunetului uneia dintre boxe. Arăta vesel şi dichisit, cu aproape zece ani mai tînăr.

- Secvenţa ţine 30 de secunde, 400 de microsoni, la amplificarea o mie. Recunosc că am aranjat puţin înregistrarea, dar este remarcabil cît de respingător poate deveni un sunet frumos. N-ai să ghiceşti niciodată ce este.

o o o

Maxted se mişcă cu greutate. Lacul de mercur din stomacul era la fel de rece şi fără de fund ca o crevasă oceanică, iar braţele şi picioarele îi deveniseră enorme, asemeni apendicelor unui gigant înecat. Nu-l vedea decît pe Sheringham aplecat deasupra lui, gesticulînd cu sifonul în mînă.

– Un an! Ştii cît de urît poate fi un an? Se opri pentru un moment, apoi zise:

- Sîmbăta trecută, chiar după miezul nopţii, tu şi Susan stăteaţi întinşi în acest scaun. Ştii, Maxted, aici sînt microfoane peste tot. Subţiri precum creioanele, cu focalizare la 6 inci. Numai în perna aceea am avut patru. Vîntul este propria ta răsuflare, destul de apăsată în momentul acela, dacă-mi aduc bine aminte.

Maxted se afundă într-un val de sunete.

După puţin timp, faţa lui Sheringham îi umplu privirea, barba acestuia mişcîndu-se, gura mugind sălbatic.

- Maxted, mai ai doar două încercări! Pentru numele lui Dumnezeu, concentrează-te! strigă enervat şi vocea lui aproape că se pierduse în tunetul ce venea dinspre mare. Haide, omule! Ce este, Maxted! urlă el.

Sări pînă la cel mai apropiat difuzor şi mări volumul. Sunetul explodă reverberînd în noapte.

Maxted era aproape terminat, identitatea sa oglindindu-se ca o insulă fără viitor, erodată de valurile care o izbeau.

Sheringham îngenunche şi-i strigă în ureche:

- Maxted, poţi să auzi marea? Ştii în ce te îneci?

O succesiune de valuri gigantice, flasce, fiecare îmbrăţişîndu-l şi în văluindu-l mai mult decît cel dinaintea lui.

- *Într-un sărut,* strigă Sheringham. *Un sărut!*

Insula alunecă şi se strecură sub stînca topită de mare.

Traducere -
Elena Moraru
Cenaclul Pozitronic

Primul poem

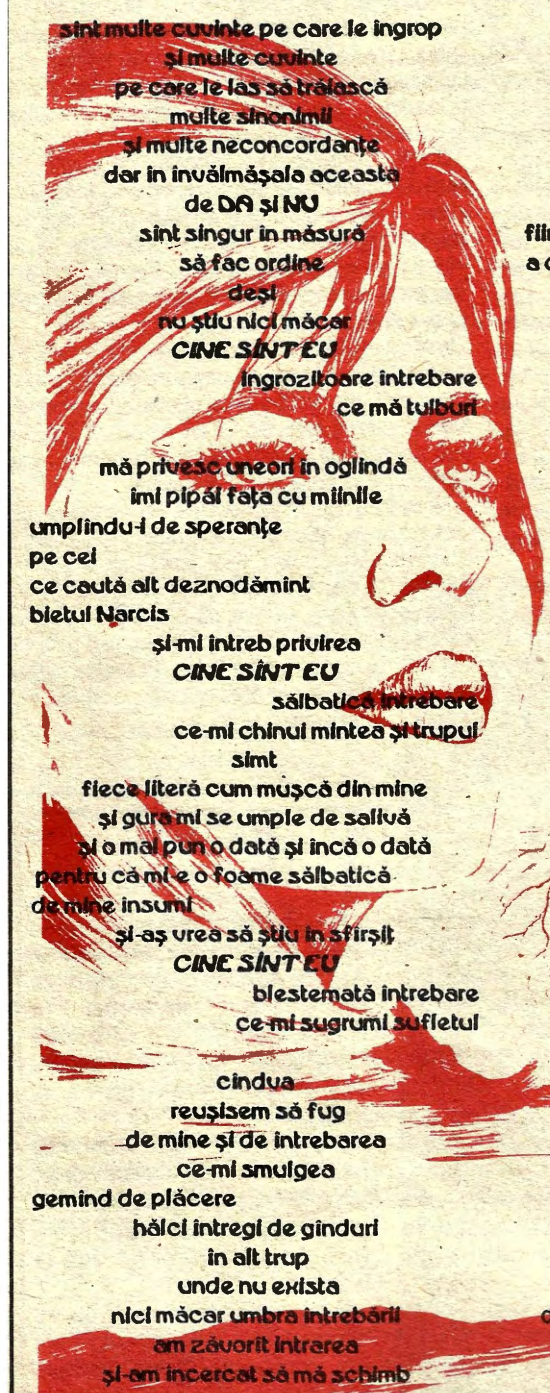

sînt multe cuvinte pe care le îngrop
și multe cuvinte
pe care le las să trăiască
multe sinonimii
și multe neconcordanțe
dar în învălmășala aceasta
de DA și NU
sînt singur în măsură
să fac ordine
deși
nu știu nici măcar
CINE SÎNT EU
îngrozitoare întrebare
ce mă tulburi

mă privesc uneori în oglindă
îmi pipăi fața cu mîinile
umplîndu-i de speranțe
pe cei
ce caută alt deznodămînt
bietul Narcis
și-mi întreb privirea
CINE SÎNT EU
sălbatică întrebare
ce-mi chinui mintea și trupul
simt
fiece literă cum mușcă din mine
și gura mi se umple de salivă
și o mai pun o dată și încă o dată
pentru că mi-e o foame sălbatică
de mine însumi
și-aș vrea să știu în sfîrșit
CINE SÎNT EU
blestemată întrebare
ce-mi sugrumi sufletul

cîndva
reușisem să fug
de mine și de întrebarea
ce-mi smulgea
gemînd de plăcere
hălci întregi de gînduri
în alt trup
unde nu exista
nici măcar umbra întrebării
am zăvorît intrarea
și-am încercat să mă schimb
după chipul și asemănarea acelui trup
asta pînă într-o zi

cînd m-am împiedicat
de propriul meu trup
însingurat de întrebarea
ce-o tîrîse prin praf după el

l-am rugat să tacă
dar el
ființă mîrșavă și nerecunoscătoare
a căzut în genunchi întrebîndu-mă obosit
CINE SÎNT EU
îngrozitoare întrebare
ce mă tulburi

ce puteam să-i răspund
ce puteam să-mi răspund

și el
m-a mai întrebat o dată
și încă o dată
și-am asistat împietrit
la scena de coșmar ce se petrecea
în fața mea
cu trupul meu
cu trupul meu în fața mea
toate lucrurile au căzut în genunchi
și m-au întrebat
cine sînt ele

unde să fugi cînd toate drumurile
îți sînt căzute în genunchi
la picioare

priveam împietrit
cum întrebarea îmi devorează trupul
cum smulge
hălci întregi din el
din el din mine din mine din el

știam că-i trupul meu
dar
CINE SÎNT EU
blestemată întrebare ce-mi
străbați acum toate celulele

din volumul „Cădere în alb"/Poezii pentru
Iza, 1981-1989

Poemul a fost premiat în tabăra
Atlantykron '95

Adrian Bănuță

Mugurii OGLINZII

Jurnalul S.F.

ORAȘUL
un gigant din metal și din sticlă
se întindea
peste întreaga planetă
oraș îi spuneau ei
ca să-și poată
spune orășeni
ca să nu-i spună monstru
ca să nu-și spună...

! într-o zi AU apărut.
se pare că fenomenul
a început din zona AB
de la o banală oglindă
a apărut acolo, în centru...
UN grăunte de roz...
UN MUGUR ADEVĂRAT!
care s-a umflat
a crescut
a devenit incandescent
și-a trecut ca un fulger
de la un geam la altul
de la oglinzi
la ecranele computerelor
de la ferestre
la lentilele de contact
„VIRUSUL
SILICIULUI"
au speculat ziarele,
„Eroare,
au afișat tilulenșpigurile,
pur și simplu înfloresc"
nu știau
dacă să rîdă sau să plîngă.
! dar totul era-n roz
! era sărbătoare
! era ERA înmuguririi
și AU crescut
s-AU umplut de putere
și-AU început să cînte
asemeni îngerilor
și toți oamenii,
ascultau încremeniți
? corul mugurilor
și
într-un tîrziu
AU crăpat
și au ieșit la lumină
GRATIILE

12-12-'95

Adrian Bănuță

POEM CU ÎNGERI

Locuim în iad!
Umilitor pentru niște îngeri!
Stăm înghesuiți ca sardinele;
fără să ne vedem, fără să ne atingem...
Cum de unde știu că și ei sînt îngeri?
Ai dreptate, arată atît de banal...
Nu, nu după aripi.
Oricine-și poate cumpăra aici
aripi pentru un zbor
(ăla de colo vinde en-gross
îl cheamă Icar)
Locuim în iad!
Ne tîrîm noaptea, precum șerpii
în Grădina Raiului
și belim ochii la stele
- de parcă n-am ști
că-s vise sădite de noi-
Locuim în iad!
Cei mai bătrîni au murit deja
Le-au picat aripile și stau
încremeniți în neființa lor
asemeni unui surîs, zărit printre gratii
- unde se duc îngerii cînd mor?
Locuim în iad!
Cei tineri
nici nu și-L mai aduc aminte.
Nu mai știu nici cuvîntul.
- la început a fost cuvîntul
dar cuvîntul era EL?-
Locuim în iad!
Umilitor mi-am zis, și am privit
pămîntul nins cu aripi de înger.

15-12-'95

Liviu RADU

DESPRE ADEVĂRATA PATRIE a vampirilor

Ideea obsedantă şi deranjantă că vampirii şi-ar avea obîrşia în Romania a apărut destul de tîrziu. Cît de reală este această opinie ne-o dovedeşte celebra întrebare a lui Pristanda: *„ce-i ăla bampir?"*. Deci cetăţeanul roman fără acces la literatura vestică nu avea habar de monştrii care, zice-se, îi bîntuiau ograda. Să menţionăm, în treacăt, că I.L.Caragiale a scris *„O scrisoare pierdută"* înainte ca Transilvania să devină celebră în anumite cercuri literare.

Să analizăm un pic problema. Transilvania înseamnă *"ţara de dincolo de păduri"*.

În perioada respectivă, teritoriul amintit făcea parte din Imperiul austro-ungar şi era cunoscut, îndeosebi, sub numele maghiarizat de „Ardeal". Deci ipoteza unor surse din epocă nu-i valabilă. În varianta în care am considera ca izvor de informaţii povestirile săseşti despre Vlad Ţepeş, numele ţării ar trebui să fie cel german: Siebenburgen. Concluzia este că informaţiile despre vampiri îi localizează într-o "ţară de dincolo de păduri", iar încercările unor autori de a localiza acest teritoriu, pentru a da veridicitate textelor, a dus la descoperirea că există o ţară cu acest nume. Fără a-şi pune alte întrebări, Bram Stoker şi alţii au acceptat ideea că locul de origine al vampirilor se află în Carpaţi, deci s-au informat (cît le-a fost posibil) despre zona respectivă, iar Transilvania românească a devenit tărîmul din care îşi luau zborul, în fiecare noapte, sorbitorii de sînge. Corelate cu unele date reale (legendele despre Vlad Ţepeş, tradiţiile populare româneşti că usturoiul, crucea şi fierul izgonesc strigoii), invenţiile livreşti ale unor autori din cealaltă parte a Europei (sau chiar de dincolo de ocean) ne-au adus un trist renume.

Să vedem cît de reale sînt presupunerile lui Stoker şi celor ce i-au împărtăşit părerile. Lipsa unor elemente de folclor referitoare la vampiri sau alţi băutori de sînge ne conduce la idea că *„ţara de dincolo de păduri"* trebuie căutată în altă parte. Şi că autorii care au lansat „teoria Transilvaniei" ştiau foarte bine care este teritoriul real dar, în mod deliberat, n-au fost expliciţi, ceea ce a permis ca scriitorii următori, mai puţin informaţi, să fabuleze şi să facă presupuneri eronate.

O primă interpretare ar fi că numele "Transilvania" reprezintă o aluzie uşor de descifrat. În acest caz, referirea ar fi la Pennsylvania. Presupunerea nu-i tocmai absurdă, dacă ne amintim de vrăjitoarele din Salem şi alte legende de pe coasta americană a Atlanticului.

O altă interpretare porneşte de la premisa că termenul "Transilvania" trebuie acceptat ca atare, ca un teritoriu aflat dincolo de nişte păduri. În această situaţie, numărul candidaturilor creşte.

Una din ele ar reprezenta-o nordul Canadei, iar referirea la băutorii de sînge i-ar viza pe eschimoşi. După cum se ştie, acest nume, dat de triburile indiene din pădurile nord-americane, înseamnă "mîncător de carne crudă", iar inuţii erau cunoscuţi ca amatori de sînge proaspăt.

O altă posibilitate ar fi Laponia, ţara pustie din nordul pădurilor întinse ale Suediei şi Finlandei. Laponii erau consideraţi de vecinii lor ca mari vrăjitori, capabili să-şi schimbe înfăţişarea, să se întrupeze în lupi sau alte animale. Şi, precum eschimoşii (cu care sînt, de altfel, înrudiţi) obişnuiau să bea sînge...

În sfîrşit, o altă localizare ar fi în stepele întinse din nordul Mării Negre, pe unde au bîntuit hunii, pecenegii, mongolii şi alte popoare de călăreţi turanici, despre care istoricii au afirmat că beau în mod curent sînge proaspăt de animale, pe care nu le sacrificau, ci le supuneau unor sîngerări.

Mi se pare normall ca poveştile despre vampiri să se bazeze pe informaţii reale, deformate însă de imaginaţia unor autori. Este posibil ca la aceste popoare *"de dincolo de păduri"*, bănuite de vecinii lor că deţineau puteri magice, să fi existat ritualuri în care se bea sînge omenesc. Iar de aici pînă la vampiri, drumul nu-i prea lung. Cît despre nobilii eleganţi, castele şi alte bizarerii, cunoaştem cu toţii importanţa atmosferei...

MUZICA SFERELOR

1919: Are o piesă numită "Machine".

AC/DC: "Who Made Who" de pe coloana sonoră a filmului MAXIMUM OVERDRIVE.

ACEN: O melodie numită "Trip II the Moon (The Darkside)".

ADOLPHSON & FALK: Acest grup suedez are un hit "Control is Flashing Blue", un cîntec laudativ la adresa computerelor/senzorilor, dar lăsînd să se înţeleagă că din umbră ceva pîndeşte.

AFTER THE FIRE: "Suspended Animation" tratează despre lipsa gravitaţiei şi viaţa suspendată, iar "Starflight" descrie zborul interstelar.

ALAN PARSONS PROJECT: Albumele "I, Robot" (dar nu bazat pe lucrarea lui Asimov) şi "Tales of Mystery and Imagination" (Poe).

Piesa de titlu a albumului "Ammonia Avenue" se referă la o lume distrusă de poluare.

ALICE COOPER: În "School's Out", cuvintele "Klaatu barada nikto" apar în fundal aproape de sfîrşitul piesei "My Stars".

Albumul "Alice Cooper Goes to Hell" este un fantasy.

"Clones (We're All)" apare pe albumul "Alice Cooper '80: Flush the Fashion".

AMBROSIA: "Nice, Nice, Very Nice" este o replică din povestirea "53rd Calypso of Bokonon" apărută în volumul "Cat's Cradle" de Kurt Vonnegut.

De asemenea, "Time Waits for no One"; ambele sînt pe albumul "Ambrosia", care mai cuprinde şi o interpretare a lui Jabberwocky.

AMIN BHATIA: Are un album întreg numit "Interstellar Suite" despre călătoria în spaţiu.

AMON DUUL II: Ceva material orientat spre sf; trupă germană de la mijlocul anilor '70. Două dintre albumele lor sînt "Made in Germany" şi "Vive La Trance".

ANDERSON, IAN: LP-ul lui din 1983, "Walk Into Light" conţine o piesă foarte legată de SF, "User Friendly".

ANDERSON, JON: Album solo, "Olias of Sunhillow", în 1976.

Piesa "Olympia" din albumul "Animation" pare să pună problema unei lumi viitoare;

"Boundaries" de pe acelaşi album poate fi despre consecinţele unui război viitor.

ANDERSON, LAURIE: Muzică suprarealistă & sf.

Încercaţi "Oh, Superman" şi "Language is a Virus From Outer Space", care mi se par derivate din Burroughs (William S., despre el vorbesc).

ANDERSON, BRUFORD, WAKEMAN AND HOWE: Albumul eponim include "Fist of Fire", un cîntec despre un fel de ridicare după moarte, iar "Birthright", despre o bombă atomică care a fost detonată în Australia înainte ca toţi aborigenii să fie evacuaţi.

ANDROID SISTERS, THE: "Songs of Electronic Despair".

ANDROIDS OF MU: O trupă punk care n-a ajuns niciodată ceva măreţ; albumul lor,"Blood Robots", cuprinde o piesă numită "Lost in Space".

ANGE: (grup progresiv francez) "Au-dela du delire" este o poveste despre o călătorie în timp.

ANT, ADAM: "Apollo 9" se referă la o călătorie spre lună.

ANTHRAX: Albumul "Among the Living" conţine "I Am the Law" (despre Judge Dredd, eroul anilor 2000) şi "Among the Living" (despre antieroul lui Stephen King din "The Stand").

ANVIL: "Mothra", despre monstrul din filmele "Godzilla"

APHRODITE'S CHILD: Albumul "666" este un veritabil vals al Armageddon-ului; este o repovestire muzicală a Apocalipsei (Cartea Revelaţiilor). La vremea aceea, din trupă făcea parte şi Vangelis.

APOCRYPHA: "West World" se referă la filmul cu acelaşi nume.

ART OF NOISE: "Paranoimia" în care apare Max Headroom (eroul unui serial în vogă la englezi).

ASIA: "After the War", de pe albumul "Astra" se referă la era de după al 3-lea război mondial.

"Wildest Dreams", de pe primul album, se referă, şi ea, la un război care stă să înceapă.

"Sole Survivor", tot de pe primul album, pare să fie în acelaşi stil.

ATHLETICO SPIZZ '80: LP "Do A Runner".

AUTOMATIC MAN: Două albume cu tentă mistic SF; se remarcă piesa "I.T.D." (Interstellar Tracking Device).

- va urma -

Traducere de Mihai SAMOILĂ

Adrian BĂNUȚĂ

BAWEB-ANGUL

Alinel, fiindcă a văzut prima pasărea landa

Alesese cercetarea din comoditate.

Munceai 18-20 de ani în diverse laboratoare butonînd la computer şi redactînd rapoarte plictisitoare către cineva care, oricum, nu le-ar citi nici picat cu ceară; îţi luai cafeaua de dimineaţă şi continuai plicticoasă rutină pînă într-o zi cînd spuneai „Gata!“, îţi alegeai o planetă cu climă caldă şi femei fierbinţi şi-ţi tocai liniştit biştarii şi ce-ţi mai rămînea din viaţă – oricum mult mai mult decît în alte domenii– într-o dulce monotonie. Cel puţin aşa îi spuseseră acolo!

Şi iată, trecuseră deja 18 anotimpuri – mda, ar cam fi cazul să se retragă, mîrîiau cei tineri– şi pînă în prezent nu fusese o singură zi care să infirme totul. Dar, niciodată nu e prea tîrziu, nu?

Singura problemă, i se spusese, este alegerea asistentului.

Şi, trebuia să recunoască, pierduse destul timp căutîndu-l, dar era perfect: destul de tîmpit ca să nu pună întrebări şi destul de îndemînatic că să nu arunce laboratorul în aer.

Alesese cercetarea din comoditate.

Ar fi putut face orice altceva, ar fi putut chiar rămîne la centru şi ar fi urcat rapid scara erarhică –mai ales că un fost coleg ajunsese grangur mare– ar fi putut, dar preferase laboratorul unde munceai, ştiţi nu?, munceai 18-20 de ani şi...

...şi noua dvs temă este

CREŞTEREA PUILOR LANDA

Înjurase, îşi smulsese părul din cap, scuipase în oglindă, în fine, tot circul, dar se răzgîndise în ultimul moment, fiindcă ştia că „o nenorocire nu vine nici odată singură“. Eroare! Asta venise!

Ştia despre puii landa cam ce ştia toată lumea: că devin deodată maturi şi că pun stăpînire pe întreaga faună a planetei, mai precis că, nu se ştie cum, toată fauna planetelor unde apar pui landa dispare. Nu, nu moare. Pur şi simplu dispare peste noapte de parcă nici n-ar fi fost. Din fericire şi, iar nu ştiau DE CE, omul era singura „vieţuitoare“ imună la landa.

Fiindcă era o fiinţă inteligentă? Cu siguranţă, spuneau savanţii. Aiurea, spuneau băştinaşii de pe planeta Landa, nu dispar fiindcă landa trebuie slăvită.

Şi mai află o grămadă de chestii cidate:

– nu se reuşise creşterea lor în captivitate, părea să le lipsească ceva, deşi li se creaseră toate, dar absolut toate, condiţiile propice puii de landa, din toate laboratoarele, mureau după un anumit timp.

E drept că, apoi nu se ştia cum şi de ce, întreaga planetă mişuna de landa bătrîni. Le vedeai ciocurile portocalii „teribil de scîrboase“, „haioase“, sau „banale“ – în funcţie de starea de spirit a emitorului în cele mai neaşteptate locuri: în aer, în apă şi, bineînţeles, pe uscat.

– aveau o capacitate extraordinară de regenerare

Ăsta şi fusese motivul pentru care începuseră să-i studieze– păreau imuni la: gloanţe, boli şi orice altceva cunoscut, mai puţin la foc.

Informaţie deloc neglijată de cei din categoria „teribil de scîrboase“, ce se plimbau pretudindeni cu uriaşe aruncătoare de flăcări.

Uimitoarea lor capacitate de regenerare fusese revelaţia şi

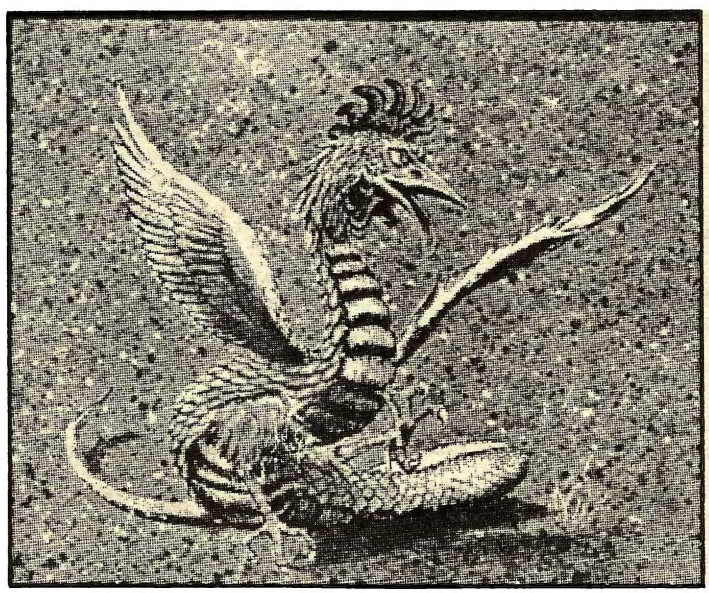

soluţia ieşirii din criză pentru planetele din lumea a treia, în curs de dezvoltare, care se vedeau astfel scăpate de spectrul foamei. Ca să aveţi o idee vagă despre ceea ce însemnase landa pentru aceste planete ar trebui să vă imaginaţi o uriaşă friptură care ţopăie pe uliţe desfundate, din care trecători îmbrăcaţi în zdrenţe îşi taie o ciosvîrtă, care creşte instantaneu la loc, şi o lasă apoi să-şi continue plimbarea prin praf şi noroaie.

Apăruseră planete specializate în: „piftie de landa“, „supă de tăiţei cu landa“, „ostropel landa“ şi chiar „desert landa“.

Nu mîncase niciodată carne de landa, era vegetarian convins, dar aflase că e foarte gustoasă.

„E, ca şi cum, ar lua exact gustul pe care tu doreşti să îl aibă“. Îi spusese un băştinaş.

Nu-i prea fusese clară chestia cu „ia exact gustul“, dar i-a întins respectabilului băştinaş o monedă ce a fost primită cu adînci plecăciuni.

Creşterea puilor landa devenise un subiect stresant şi o provocare în acelaşi timp.

Nu cred că aţi uitat: alesese cercetarea din comoditate.

Aşa că a făcut ceea ce făcuseră sute de savanţi înaintea lui: şi-a împachetat laboratorul şi a zburat pe planeta Landa ca să poată studia puii în mediul lor natural.

Băştinaşii aveau un adevărat cult pentru ei. Timpul curgea într-un mod plăcut într-un decor exotic plin de superstiţii.

Cel mai interesant lucru i s-a părut a fi credinţa băştinaşilor că pui de landa ce zăceau morţi în deşertul arzător se vor întoarce.

STRICT SECRET

L-a zgîndărit al dracului de tare sintagma asta: „se vor întoarce" şi, deşi a întrebat pretutindeni, nimeni nu-şi mai amintea din legenda păsării decît: „pasărea landa e focul sfînt, e apa pură, e albastrul de neatins al cerului".

„'ţi-ai dracului cu puii voştri cu tot!" Înjurase înciudat îşi strînsese laboratorul şi se întorsese acasă.

- cadavrele puilor landa nu putrezesc

Asta o ştia oricine. Ceea ce a descoperit însă după zile şi nopţi de supraveghere a fost o reformulare a axiomei mai sus menţionate:

– cadavrele puilor landa nu putrezesc, fiindcă nu sînt cadavre!

Mişto , nu? Grămezile alea imense de carne, de care savanţii se grăbeau să scape – o fi fost cumva şi un sentiment de vinovăţie/teamă/jenă că ei le-ar fi putut cauza moartea? – aruncîndu-le în foc ERAU VII. Nu chiar în sensul pe care noi obişnuim să-l acordăm acestor cuvinte –fiindcă nu mai aveau puls, sîngele nu le mai circula prin vene, nu mai mişcau– ***dar ERAU VII, fiindcă, după un timp se ridicau din ţărînă, îşi scuturau pliscurile şi începeau din nou să ţopăie fără rost.***

- păsările landa nu mănîncă, nu se ştie în ce mod îşi întreţin funcţiile vitale şi nici cum se reproduc

Cînd i-a văzut înviind, idiotul de asistent, ălă care obişnuia să nu pună întrebări şi-a pus ştreangul de gît.

Nu l-a plîns.

L-a înjurat de mamă şi l-a dus în sala de disecţie. Aşa cum se aşteptase în stomac i-a găsit cîţiva pui de landa vii care aşteptau...

Extras din raportului cercetătorului X către Comisia Specială cu privire la „CREŞTEREA PUILOR LANDA"

– puii de landa ingurgitaţi sub diferite forme, regenerează după o perioadă de cîteva zile şi învie

– în timpul nopţii, nu se ştie deocamdată cum, ies din oamenii gazdă direct prin dermă fără să provoace nici o rană. Sucurile gastrice n-au nici un efect asupra lor.

– gazdele nu prezintă nici un fel de simptome, nu se îmbolnăvesc, din contră sînt cîteva cazuri de aşa zişi bolnavi incurabili care s-au vindecat subit.

NU POT FI FIOLOSIŢI CA MEDICAMENTI

Observaţiile au fost făcute pe un număr limitat de subiecte, din motive de securitate.

– organele interne ale oamenilor nu par a suferi răni vizibile. Nu s-au studiat încă oameni gazdă vii.

– după decesul oamenilor gazdă puii de landa refuză să iasă din cadavru. Am încercat izolarea lor, dar fără efect. Nu se ştie cum îi găsesc întotdeana înlăuntru. (nr de observaţie 1)

URGENTI experimente pe cadavre infestate.

– nu se ştie de ce omul este singura gazdă pentru landa, celelalte animale mor în contact cu ea.

URGENTI izolarea tuturor planetelor care au intrat în contact cu landa, altfel fauna întregii galaxii va fi periclitată.

– landa se înmulţeşte prin cenuşa corpurilor.

URGENTI Se interzice arderea oricărui landa: adult sau tînăr.

– în limba băştinaşilor landa înseamnă Phoenix.

Alesese cercetarea din comoditate. Muncise 19 ani într-un laborator butonînd la computer, elaborase sute de rapoarte din care fusese citit unul singur, (fusese?) şi, în ziua în care putea spune „Gata!", zi pe care nici n-o aşteptase, nici nu şi-o dorise, dar de care ştiuse cu siguranţă că avea să vină, că era imposibil să nu vină nu se putea hotărî asupra sfîrşitului.

Poate că, totuşi, zborul e de preferat îşi spuse şi se aruncă în flăcări spre o ţară cu climă caldă şi pliscuri portocali.

HORROR EXPRES

ECRAN FANTASTIC

Producţie: Granada Films-Benmar Production şi Scotia International, 1972. Durată 88 minute, color. Producător: Bernard Gordon. Scenariul: Arnaud D Usseau, Julian Halevy, Bernard Gordon. Imagine: Alejandro Ullea. Scenografie: Ramiro Gomez Guadiana. Montaj: Robert Dearberg. Efecte speciale: Pablo Perez. Muzică: John Cacavas. Machiaj: Julian Ruiz. Interpreţi: Christopher Lee (prof. Alexander Saxton), Peter Cushing (dr. Wells), Telly Savalas (căpitan Kazan), Sivia Tortosa (Irina Petrovski), Jorge Rigaud (conte Petrovski), Alberto de Mendoza (Puzardov), Julio Pena (inspector Mirov), Alice Reinhart, Angel Del Pozo, Helga Line. Regie: Eugenio Martin. Buget: 350.000 dolari.

Scenariul acestui film (prezentat acum cîţiva ani la televiziunea română), realizat doar în douăzeci şi opt de zile, foloseşte expresul trans-siberian ca o metaforă pentru o formă de energie/viaţă extraterestră dezvoltată într-un om maimuţă, găsit de profesorul Saxton într-o peşteră din provincia Szechuan (China) în 1906. Odată ajuns în tren, forma extraterestră îşi schimbă continuu corpul uman care o adăposteşte pe parcursul Peking-Moscova, „acumulînd", în acelaşi timp, toată inteligenţa şi memoria persoanelor respective. Destinaţia „monstrului", lăsat în mod accidental pe Pămînt cu două milioane de ani în urmă şi care a supravieţuit în protozoare, peşti sau vertebrate, este o altă galaxie. Trezită din somn la începutul secolului al douăzecilea, creatura îşi dă seama că tehnologia actuală i-ar putea face posibil drumul înapoi numai prin absorbţia informaţiilor necesare de la oamenii de ştiinţă. Acesta este motivul pentru care îi ucide pe toţi cei aflaţi în tren; de aceea el nu trebuie considerat doar o simplă brută pornită în căutarea prăzii, ci o creatură de o inteligenţă superioară ale cărei acţiuni sînt învăluite în mister. Pentru a crea suspensul cerut, scenaristul apelează la nebunul călugăr Pujardov, cel care încearcă (fără succes) să traseze o cruce pe prelata ce acoperea lada în care era închisă creatura; nu reuşeşte s-o facă pentru că acolo - afirmă el - sălăşluieşte „Răul", o concluzie corectă dacă ne gîndim la faptul că hoţul care forţase încuietoarea era acum mort. Pe măsură ce trenul parcurge dezolantul peisaj siberian, atmosfera devine tot mai claustrofobică, impresia generală fiind pătrunderea într-un fel de iad din care nu există scăpare. Absorbind cunoştinţele diverselor persoane aflate în tren, creatura află de existenţa unui oţel mai dur decît diamantul şi despre forţa de ascensiune necesară pentru ca o rachetă să învingă gravitaţia terestră. După evadarea din lada în care fusese închisă, Well şi Saxon îşi dau seama (cercetînd la microscop fluidul extras din ochiul creaturii) că aveau de-a face cu o formă de viaţă extraterestră; pentru a scăpa, aceasta îi propune lui Saxon îndeplinirea „dorinţei" supreme a unui antropolog: reprezentarea vizuală a evoluţiei Pămîntului. Saxon nu acceaptă şi distruge monstrul făcîndu-l să cadă împreună cu parte a trenului într-o prăpastie. Interesante sînt o parte din efectele speciale. Pentru a nu se repeta scenele crimelor (monstrul îşi ucidea victimele într-un mod identic), regizorul şi echipa de montaj oferă variaţii ale scenelor respective: feţele victimelor sînt luate în prim plan, sîngele curge progresiv din nas, ochi şi gură, apoi ochii lor devin opaci şi fără de viaţă. Scenele ce s-ar fi putut numi „sîngeroase" pentru anii şaptezeci sînt presărate cu un umor atît de morbid încît impresia generală este de parodie (scena cînd Wells deschide calota cranianâ a unei victime este întreruptă mereu de imaginea lui Saxon luîndu-şi cina). Bine realizat este şi machiajul şi efectele speciale menite a pune în evidenţă atît ochii de un roşu incandescent ai creaturii, cît şi cei opaci (de fapt fierţi) ai victimelor sale. Pentru ochii de un alb intens, s-au folosit pur şi simplu inserţii de material plastic aplicate sub pleoapele actorilor. În cazul ochilor creaturii, s-au folosit lentile speciale dintr-un plastic roşu, aplicate peste ochii actorilor. În spatele fiecărei lentile se afla un mic beculeţ conectat la un fir electric ce nu se vedea în cadru, acţionat de un întrerupător. În ambele cazuri, actorii trebuiau să filmeze ca şi cum ar fi fost orbi. Una din cele mai memorabile scene ale filmului este aceea în care călugărul se află pe locomotivă; văzută din exterior prin geamul înghetat sclipirea bruscă a celor doi ochi roşii pare a fi dată de doi cărbuni aprinşi. Călugărul, care anterior confundase creatura cu Diavolul în persoană, este acum posedat de aceasta, conducînd trenul spre prăpastia în care trebuia să-şi găsească sfîrşitul monstrul, o prăpastie ce simbolizează adevăratul iad spre care se îndreaptă majoritatea personajelor. Un film în general bun, deşi poate naiv pentru spectatorul de astăzi.

FLORIN MIRCEA TUDOR

Liviu Radu

Greg Bear şi „that fucking glass" sau gîlceava criticului cu traducătorii

Geloasă pe primăria bucureşteană (care a pavat centrul oraşului), editura NEMIRA a decis să aibă o intenţie bună (ştiindu-se că iadul este pavat cu aşa ceva). Drept urmare, a organizat o întîlnire între domnul Voicu Bugariu şi traducătorii respectivei edituri.

Ca orice iniţiativă meritorie, nici aceasta nu şi-a atins scopul propus. Motivele sînt obiective, ţin de lipsa unui limbaj comun şi de oarecari ambiţii personale. Sebastian A. Corn a relatat, în revista „Cartea", cum au decurs ostilităţile. Însă la întîlnirea respectivă s-au spus multe lucruri interesante care, spre surprinderea mea, pot fi comentate foarte bine în legătură cu cartea lui Bear.

Domnul Corn a afirmat că, în condiţiile în care potenţialul cititor are de ales între o sumedenie de realizări artistice vizuale *(cinematograf, video, televiziune)*, cartea nu poate atrage decît în măsura în care preia metodele de exprimare ale acestora. Opinia mea este că, dimpotrivă, cartea nu trebuie să încerce să reprezinte o concurenţă pentru filme şi seriale, ci o alternativă. Pentru cineva sătul de acţiune, violenţă, trucaje etc., un volum cu un înalt conţinut ideatic, care trezeşte în mintea cititorului întrebări, îl determină să mediteze asupra rosturilor vieţii, morţii, omului (şi ce mai vreţi) poate reprezenta o altă modalitate de a-şi petrece timpul liber, de a-şi dezvolta intelectul, de a simţi că-şi foloseşte darul divin numit „gîndire".

Din acest punct de vedere, *„Eternitate"* mi se pare un exemplu reuşit. O carte grea, dificilă, care trebuie citită pe îndelete. Folosind mijloace artistice variate, alternînd acţiunea cu meditaţia, normalul cu bizarul, ştiinţa cu realităţile alternative, Bear ridică o mulţime de probleme, printre care: ✻ *nemurirea este un blestem sau o binecuvîntare* ✻*oamenii au dreptul de a modifica soarta semenilor lor* ✻*există posibilitatea înţelegerii cu entităţi străine, a căror logică diferă de a noastră* ✻ *care-i finalitatea universului* ✻ *există forţe superioare ce dirijează destinele civilizaţiilor* ✻ şi multe altele...

Domnul Bugariu a susţinut necesitatea ca traducerile să respecte criteriile estetice ale limbii române literare. Un lucru care nu poate fi pus la îndoială. Fiind de acord cu domnia sa, trebuie să remarc faptul că lumea SF-ului este obligată să descopere singură aceste criterii. Sigur, Ana-Maria Negrilă, Radu Pavel Gheo , Ladislau Daradici sau alţii, care au studii filologice, le-au învăţat la timpul potrivit şi se bucură de un avantaj substanţial faţă de ingineri, economişti, jurişti, etc. Eu personal m-aş bucura dacă domnul Bugariu ar face loc, în cadrul articolelor sale, prezentării criteriilor estetice de respectat în situaţia scrierii unor texte literare. Acest lucru ar avea efect benefic pentru mulţi autori *(mai ales cei începători)* cît şi pentru cititori, care ar afla cum trebuie să judece un text. În articolele sale, domnul Bugariu exprimă părerea unui critic avizat şi competent. Din nefericire, opiniile domniei sale nu-s percepute întotdeauna corect. Simt nevoia ca aceste opinii să fie mai explicite, mai pentru *„o ameni de rînd"*.

Printre altele, la respectiva întîlnire, s-a menţionat necesitatea unor redactori de carte bine pregătiţi,

VITRINA CU ILUZII

care să elimine eventualele greşeli ale traducătorului. *(Ţin, cu această ocazie, să mulţumesc doamnei Marcela Ionescu, care a făcut redactarea la „Corabia zeiţei Ishtar", şi de la care am învăţat multe secrete ale meseriei).*

Domnul Bărbulescu ne-a explicat prin cîte site se cernea, pe vremuri, un text, înainte de a ajunge la cititor...

Am avut o oarecare discuţie în contradictoriu cu domnul Bugariu, afirmînd că un text SF are şi o componentă ştiinţifică, de obicei neglijată. Afirmaţia domnului Bugariu că, oricum, partea literară reprezintă peste 95% din text, nu poate fi negată. Dar acel 1 - 2 %, care conţine termeni de specialitate, dacă nu-i bine redat, poate deforma conţinutul unei cărţi. Iată, în *„Eternitate"* apare o chestie bizară: personajele folosesc, pentru deschiderea canalelor spaţio-temporale, o *„claviculă"!* Treaba asta mi s-a părut cel puţin stranie şi am suspectat traducătorul de neatenţie sau neştiinţă. Prin amabilitatea domnului Emil Bărbulescu am avut acces la textul original şi am descoperit că acolo scria, indiferent dacă mi-a plăcut sau nu, *„clavicle"*. După toate dicţionarele, *„clavicle"* înseamnă, într-adevăr, *„claviculă"*. Adică un os. Să deschizi o poartă spaţio-temporală cu un os... După căutări prin Webster, am ajuns la o concluzie care-l scoaste din cauză pe domnul Dănilă. *„Clavicula"*, în latină, este diminutivul de la *„clavis" (cheie)*, deci *„cheiţă"*. Mai mult, *„claviature"* provine tot din *„clavis"*. Deci *„clavicle"* poate însemna sau cheiţă, sau un diminutiv de la claviatură. Oricum, mai logic (în context) decît sensul anatomic. Sincer vorbind, probleme de felul acesta mi se par adevăratele dificultăţi ale traducerii *(în situaţia în care redarea textului într-o limbă literară este realizată corect).*

Un alt aspect: un domn *(al cărui nume nu-l cunosc)* şi-a exprimat părerea (corectă) că nu poţi traduce dintr-o limbă fără a-i cunoaşte subtilităţile. A continuat însă manifestîndu-şi nemulţumirea faţă de cei ce denaturează textele *„îndulcind"* anumiţi termeni duri. De data aceasta nu mai sînt de acord cu dînsul. Insultele din engleză diferă de cele româneşti. Într-o discuţie cu Cătălin Ionescu, acesta a pus întrebarea: cum poţi reda, cît mai corect în românește, *„that fucking glass"?* O traducere ad litteram ar fi caraghioasă. Pe de altă parte, remarcaţi numărul redus de insulte engleze cu conotaţie religioasă, spre deosebire de cele române, în care *Paştele şi Dumnezeii (ca să nu mai pomenim de dracu')* reprezintă lucruri banale. Ce poate sugera cititorului român *„damned"*, avînd în vedere că puţini mai ştiu că *„afurisit"*, adică *„excomunicat"* însemna cel mai grav lucru ce se putea întîmpla unui creştin? *„Bastard"*, insultă gravă într-o societate în care dreptul primului născut reprezentase, mult timp, esenţa concepţiei juridice, poate fi redată prin duiosul *„copil din flori"?* Iar *„pui de lele"* are iz prea rural pentru a se potrivi în orice text...

O traducere corectă implică cunoaşterea profundă a ambelor limbi, cît şi a împrejurărilor socio-istorice la care se referă textul. Cineva a tradus nume proprii americane *(Earl, Duke)* prin echivalentele lor directe, fără a avea habar că în SUA nu există titluri de noblețe...

Ca traducător, am simţit pe propria-mi piele dificultăţile redării în românește a unor texte străine. De aceea găsesc utile două propuneri făcute la acea întîlnire:

- *popularizarea normelor estetice, gramaticale etc. ale limbii române;*
- *întîlnirea periodică a traducătorilor de la NEMIRA, care să prezinte dificultăţi întîlnite, pentru a fi cunoscute şi de alţii sau pentru găsirea unor soluţii.*

Ca încheiere, două concluzii:

- cartea lui Bear mi s-a părut extraordinară, deşi am amintit prea puţin de ea;
- întîlnirea de care am pomenit n-a constituit un eşec decît dacă iniţiativa respectivă va fi abandonată. Continuarea ei *(chiar dacă ne vom certa iar cu domnul Bugariu)* va însemna un cîştig evident pentru calitatea traducerilor, deci, implicit, pentru cititori. Iar colaborarea traducătorilor cu criticii este necesară, dacă dorim ca SF-ul să fie literatură de valoare.

Greg Bear - Eternitate

Geoffrey A. Landis

Proiect pe termen lung:

raport la Marele Consiliu al Gîndacilor de Bucătărie

(Sau ce s-a întîmplat de fapt cu dinozaurii)

Extras din discuţiile celei de-a 1.431.237 întîlniri a Marelui Consiliu al gîndacilor de bucătărie, apendicele al treilea, darea de seamă a comitetului pentru planuri pe termen lung, secţiunea întîi: raportul cuibului 2394 asupra proiectului de colonizare interplanetară. (Tradus din arhivele originale de limbaj feromonic).

Ne căznim cu cei mari şi solzoşi de două sute de milioane de ani (traducere ad literam: de şase la a treia numărul-marelui-cuib perioade ale ciclului cuibului) şi aceştia nu sînt mai aproape de fabricarea navelor spaţiale decît au fost acum şase milioane de ani. Cu toţii sîntem de acord (traducere ad literam: mişunăm în acelaşi loc) că această abordare inginerească reprezintă o fundătură (traducere ad literam: un loc de cuib rece) şi că ar trebui să încercăm altă abordare a călătoriei spaţiale (traducere ad literam: a întinderii unei linii de feromoni peste recele cel înalt şi spre noi tărîmuri de cuiburi).

Propunem să punem capăt (traducere ad literam: să mîncăm ouăle) abordării inginereşti ce îi foloseşte pe cei mari şi solzoşi şi să luăm proiectul de la început cu cei calzi şi îmblînziţi. Dacă această abordare funcţionează, anticipăm că vom stabili cuiburi pe cele mai apropiate planete în scurt timp, poate doar după şase-şapte milioane de ani;

Cu supunere respectuoasă, cuibul 2394.

(Rezoluţie adoptată cu clauza ca dări de seamă asupra evoluţiei lucrurilor să fie înaintate regulat depunătoarelor de ouă din marele cuib al cuiburilor).

Traducere - Cătălin Teniţă

J.G. BALLARD

Viaţă fără griji

Născut la Shanghai în 1930, Ballard va cunoaşte, în prematura-i adolescenţă, ororile războiului şi ale ocupaţiei japoneze, experienţă tragică pe care o va descrie mai tîrziu în *„Empire of the Sun" (1984)* influenţat de suprarealismul unor Dali şi Magritte, scriitorul a abordat, în prima parte a operei sale, o tematică „foarte britanică" *(cf. Denis Guiot - „La science fiction", 1987)*, aceea a cataclismului. A publicat astfel romane ca *„The Drowned World" (1962), „The Wind for Nowhere" (1962), „The Drought" (1964)* şi *„The Crystal World" (1966).* Pentru a supravieţui, individul ballardian este obligat să găsească în sine un climat psihologic comparabil cu cel exterior, întîlnind aici sensul frazei celebre a lui Dali: ***„Sufletul e o stare de peisaj".***

Spre sfîrşitul anilor '60, devine un colaborator activ la *„NEW WORLDS"*, experimentînd noi tehnici de scriitură. Textele acestei perioade, multe dintre ele aflate la limita lizibilului au fost reunite în 1970 în volumul *„The Atrocity Exhibition"*. Ele inaugurează o serie de „coşmare tehnologice", cum a fost *„Crash" (1973)*, primul roman pornografico-tehnologic, sau *„High Rise" (1975)* care descrie decăderea spre animal a locuitorilor dintr-un **Imobil de Mare Înălţime.**

Fie că e vorba de cataclisme sau de coşmaruri tehnologice, operele lui Ballard sînt o căutare fără răgaz a unei noi psihologii, lipsită de morală în sensul comun al termenului, dar justificată din punct de vedere logic.

Obsesia zborului e o altă constantă a operei ballardiene, zborul fiind o cale de acces spre vis, cum este cazul în *„The Unlimited Dream Company" (1979).* Acelaşi sens îl au şi straniile nuvele din ciclul *„Vermilion Sands" (1971)*, acea staţiune balneară fantastică, precum un vis de nisip scăpat din picturile lui Magritte.

Crezul lui Ballard, despre menirea creatorului este expus în prefaţa romanului *„Crash"*: ***„Echilibrul dintre realitate şi ficţiune s-a modificat radical în deceniul trecut, ducînd la o inversare a rolurilor. Universul nostru pare a fi guvernat de ficţiuni de tot felul. Trăim într-un imens roman. Este tot mai puţin necesar ca un scriitor să dea un conţinut fictiv operei sale. Ficţiunea e omniprezentă. Sarcina romancierului e de a inventa realitatea".***

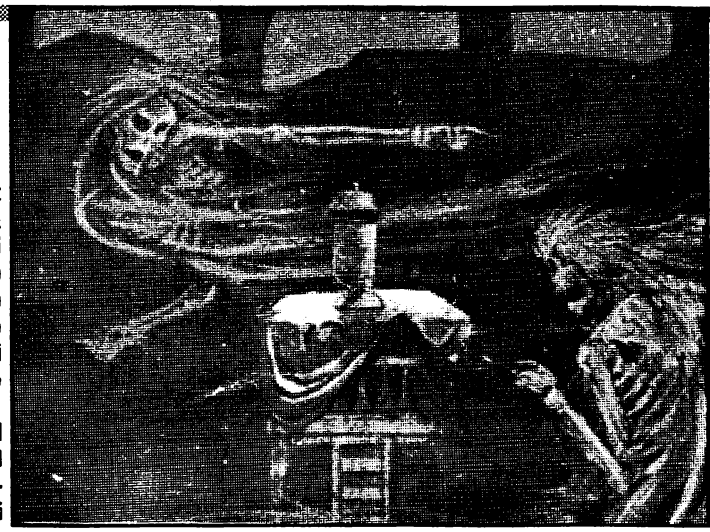

3 iulie 1985,
Hotel Imperial,
Playa Inglaterra, Las Palmas.

Am sosit în urmă cu o oră, după un zbor minunat. Din motive numai de el ştiute, ordinatorul de la Gatwick ne-a dat locuri la clasa întîi, lîngă o dentistă aiurită din Bristol, însoţită de soţul ei şi de cei trei copii. Richard, care s-a temut întotdeauna de zborurile cu avionul, a profitat din plin de şampania oferită foarte amabil şi începuse să se pilească, înainte chiar să fi decolat.

Ţi-am făcut un semn în dreptul balconului nostru aflat la etajul douăzeci şi şapte. Este o zonă extraordinară aflată la vreo treizeci de kilometri spre sud de Las Palmas, pe coastă. În această staţiune de vacanţă, absolut nouă, găseşti toate distracţiile imaginabile şi poţi profita de ele printr-o simplă apăsare pe butonul de lîngă pat. Merg chiar acum să-mi comand o oră de ski nautic, urmată de un masaj suedez şi o şedinţă la coafor.

Diana

10 iulie, Hotel Imperial

Ce săptămînă de necrezut! N-am făcut niciodată aşa de mult în atît de puţine zile: tenis, scufundări şi vînătoare subacvatică, ski nautic şi cocktail-uri în lanţ. În fiecare seară pornim în grup să colindăm barurile şi cabaretele de pe plajă, încheind seara într-unul din cele cinci (sau mai multe?) night-cluburi ale hotelului. Abia dacă-l mai întîlnesc pe Richard. Chipeşul cavaler din fotografie este *„Monitorul sporturilor în aer liber"*, cum i se spune pe aici. A fost agent de relaţii cu publicul, pînă în urmă cu doi ani, cînd a lăsat baltă totul şi a venit să trăiască aici. E foarte inteligent! Azi după amiază mă va învăţa să zbor cu deltaplanul. Urează-mi aterizări uşoare!

Diana.

17 iulie, Hotel Imperial

Vacanţa şi orele de plajă se sfîrşesc. Stînd aici, pe balcon, privindu-l pe Richard, care face paraşutism ascensional pe deasupra golfului, îmi vine greu să cred că mîine vom fi la Exeter. Richard a jurat că la anu' ne vom petrece concediul tot aici. Am avut un sejur extraordinar. Dumnezeu ştie cum fac de reuşesc să menţină preţurile atît de scăzute; cineva vorbea de nişte subvenţii ale guvernului spaniol.

Totul se datorează organizării: discretă, dar foarte sofisticată. Nimic comun cu stilul Butlins,[1] deşi conducerea staţiunii e britanică, asemeni turiştilor. Curios, majoritatea turiştilor vin din vest, ca şi noi. Îţi dai seama, eu şi Richard am fost atît de ocupaţi, încît nici măcar nu ne-a trecut prin cap să vizităm Las Palmas!?! (O veste de ultimă oră: Mark Hastings, ştii tu, monitorul, tocmai mi-a trimis un coş cu orhidee!). Am să-ţi povestesc mai amănunţit despre el, mîine, cînd ne vom reîntîlni.

Diana.

18 iulie, Hotel Imperial

Surpriză! Ordinatorul ne-a făcut-o din nou. Se pare că s-au produs nişte încurcături la Gatwick, aşa că avionul nostru nu va ajunge decît, cel mai devreme, mîine. Lui Richard i-a fost cam ciudă că nu va putea ajunge astăzi la birou. Ne-am cheltuit şi ultimul cec de călătorie. Din fericire, cei de la hotel au fost foarte drăguţi, în mare parte datorită lui Mark. Nu va trebui să plătim nici un ban în plus, ba mai mult, recepţionerul ne-a spus că ne va împrumuta cu plăcere orice sumă de care vom avea nevoie. Am avut totuşi o mică decepţie. Azi după-amiază ne-am plimbat pe plajă cu Richard, pentru prima oară împreună, de cînd am ajuns.

Pînă acum nu observasem cît de mare este staţiunea: se întinde pe mai mulţi kilometri de-a lungul plajei şi mai bine de jumătate de clădiri sînt încă în construcţie. E plin de tot felul de oameni, veniţi cu cursele aviatice, din Sheffield, Manchester şi Birmingham. La mai puţin de o jumătate de oră după ce coboară din avion, pot fi văzuţi scăldîndu-se, făcînd ski nautic sau lenevind în jurul sutelor de piscine, cu cîte un campari neimpozitat în mînă. Văzuţi, aşa, din afară, par teribili de caraghioşi.

Diana.

25 iulie, Hotel Imperial.

Tot aici sîntem. Cerul e plin de avioane care vin de la Gatwick şi Heathrow, dar nici unul din ele nu este, se pare, cel pe care-l aşteptăm. În fiecare dimineaţă aşteptăm în hol, cu bagaje cu tot, dar autobuzul de la aeroport nu mai vine.

După aproximatv o oră, apare recepţionerul şi ne anunţă că plecarea a fost din nou amînată. Urmează apoi, iar şi iar, o nouă zi cu ski nautic şi băuturi răcoritoare pe marginea piscine, totul pe cheltuiala gazdelor. În primele zile era destul de amuzant, deşi Richard se înfuriase şi era deprimat. Compania la care lucrează e unul din marii fumizori ai lui Leyland şi, în cazul unor reduceri de personal, cadrele medii ar fi primele vizate pentru disponibilizare. Pe de altă parte, hotelul ne-a acordat credit nelimitat şi, din cîte spune Mark, atîta timp cît nu vom exagera, nu ne vor cere probabil, banii înapoi.

O veste bună: Richard tocmai a primit o telegramă din partea companiei. Se pare că o mulţime de oameni se află în situaţia noastră, aşa că nu e cazul să se îngrijoreze. Mare uşurare. Am vrut să-ţi telefonez, dar, de cîteva zile, toate liniile sînt ocupate.

Diana.

Notă:

1. *numele unei celebre agenţii de turism din Marea Britanie*

15 august, Hotel Imperial

Au mai trecut trei săptămîni! Curată harababură... Ziarele engleze care ne parvin cu regularitate nu vorbesc decît despre asta. Fără îndoială va avea loc o anchetă oficială. Se pare că, în loc să repatrizeze oamenii din Canare, companiile aeriene şi-au trimis avioanele în Caraibe pentru a-i transporta pe turiştii americani. Astfel încît noi, sărmanii britanici, sîntem blocaţi aici pentru cine ştie cît timp. Sînt într-adevăr sute de oameni în situaţia noastră. Ce extraordinar, este că ne-am obişnuit. Personalul hotelului este de-a dreptul fermecător. Au suprimat toate restricţiile, organizînd tot soiul de distracţii suplimentare. Există un club al şansonetiştilor şi o echipă de arheologie submarină, care şi-a propus să aducă la suprafaţă o caravelă spaniolă eşuată pe fundul golfului. Pentru a-mi umple timpul, m-am înscris într-un grup de teatru amator; ne gîndim să punem în scenă *„Despre importanţa statorniciei"*. Richard primeşte totul cu un calm surprinzător. Voiam să-ţi spun scrisoarea la poştă în Las Palmas, dar nu circulă nici un autobuz. Am vrut să pornim pe jos, cu Richard, dar ne-am rătăcit într-un labirint de şantiere.

Diana

5 septembrie, Hotel Imperial

Nici o noutate. Timpul trece ca într-un vis. În fiecare dimineaţă, holul hotelului se umple de o mulţime de oameni dezorientaţi care încearcă să afle noutăţi despre zborurile de întoarcere. În ansamblu, lumea suportă destul de bine toate acestea, conform marii tradiţii a stoicismului britanic. Majoritatea sînt, ca Richard, cadre din industrie, dar, din fericire, cei de la firme ne-au telegrafiat tuturor să ne întoarcem cînd vom putea. Richard observa cinic că la nivelul actual al marasmului economic, probabil că sînt încîntaţi să ne ştie aici, cîtă vreme cel ce plăteşte este statul. Sinceră să fiu, n-am timp să fiu îngrijorată, sînt prea ocupată cu o mie şi una de activităţi. Asistăm aici la un fel de mini-Renaştere artistică. Saune mixte, cursuri de gastronomie, cursuri de toate genurile, teatru, desigur, şi biologie marină.

A, chiar! N-am reuşit să ajungem în Las Palmas. Ieri, Richard a închiriat o hidrobicicletă şi a urcat de-a lungul coastei. Se pare că întreaga insulă este pe cale de a fi împărţită într-o serie de complexe de vilegiatură independente - Richard le-a numit „rezervaţii umane". După estimările sale, aproximativ un milion de persoane se află deja aici, majoritatea fiind muncitori englezi din nord şi din comitatele centrale. Unii dintre ei se află aici de aproape un an, ducînd o viaţă fără griji, deşi nicăieri nu se bucură de condiţiile comparabile cu ale noastre. Astă seară va avea loc premiera. Închipuieşte-ţi cum arăt eu în rolul Lady-ei Brocknell! E destul de supărător faptul că nu e aici nimeni suficient de în vîrstă pentru a prelua rolul - ceilalţi au toţi între douăzeci şi treizeci de ani - dar Tony Johnson, regizorul nostru *(fost statician la Imperial Chimical Industries)* e de o rară delicateţe în această privinţă.

Diana.

6 octombrie, Hotel Imperial.

Nu-ţi scriu decît o scurtă vedere. Azi dimineaţă, am avut parte de un scandal. Ricard, care de la o vreme, e tot timpul prost dispus, a avut o altercaţie cu direcţiunea hotelului. Întorcîndu-mă în hol, după cursul de conversaţie în franceză, am găsit o mulţime de oameni ce se strînseseră pentru a-l asculta pe Richard tunînd şi fulgerînd împotriva recepţionerilor. Era foarte nervos, dar extrem de coerent în furia sa.

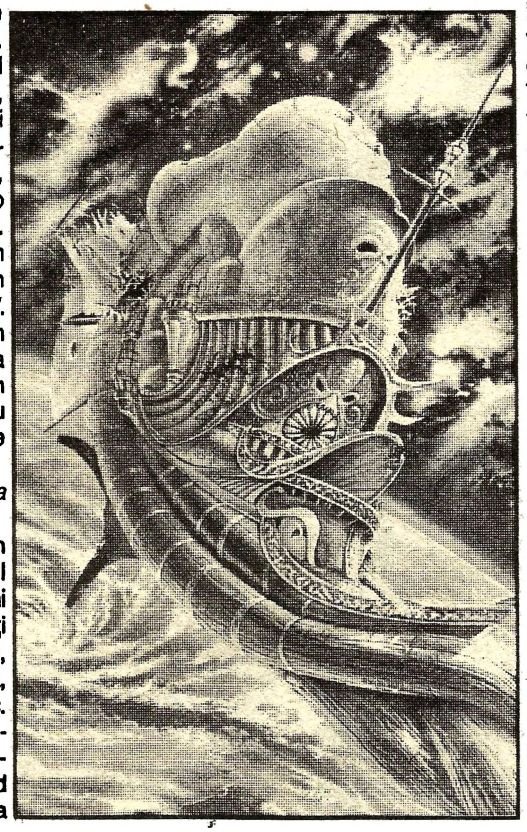

Cerea un taxi pentru a se duce în Las Palmas. Taxiuri însă nu există pe aici, căci nimeni nu pleacă nicăieri.

Nereuşind să obţină satisfacţie, cu nici un chip, a cerut cu insistenţă să fie lăsat să-i telefoneze guvernatorului insulelor, sau consulului elveţian. În acel moment, au apărut Mark şi Tony Johnson, însoţiţi de un doctor. S-au luptat cu el o vreme, după care i-au adus la noi în cameră. Credeam că e total knock-out, dar, după o jumătate de oră, ieşind de sub duş, nu l-am mai găsit. Sper că e pe undeva prin apropiere, încercînd să se calmeze. Cei din direcţiunea hotelului au fost adorabili, dar mi s-a părut surprinzător că nimeni n-a încercat să intervină. Oamenii au privit totul cu indiferenţă, după care s-au întors liniştiţi la piscină. Uneori am impresia că nu se grăbesc deloc să se întoarcă acasă.

Diana.

12 noiembrie, Hotel Imperial.

Azi s-a întîmplat ceva extraordinar. Pentru prima oară de la dispariţia sa, l-am revăzut pe Richard. Eram pe plajă, îmi făceam alergarea de dimineaţă, cînd l-am zărit. Stătea în faţa mea, singur, aşezat sub o umbrelă. A slăbit, dar arată bine şi e foarte bronzat. Mi-a povestit, foarte calm, o chestie extravagantă. Cică întreg arhipeleagul Canarelor ar fi pe cale de a fi angajat de către guvernele ţărilor occidentale, cu acordul autorităţilor spaniole, ca un fel de tabără de vacanţă permanentă, destinată nenumăraţilor şomeri, nu doar muncitori şi cadre superioare. Richard susţine că de cealată parte a insulei se află în curs de amenajare o plajă pentru francezi şi una pentru nemţi. Iar Canarele n-ar fi în opinia lui, decît unul din numeroasele locuri alese în acest scop, în bazinul mediteraneean şi în Marea Caraibilor. Odată trimişi în insule, turiştii nu vor mai fi autorizaţi vreodată să se întoarcă acsă, ca nu cumva să pună la cale o revoluţie. Am încercat să-i explic cît de iraţionale erau toate astea, dar el s-a ridicat liniştit şi mi-a spus că intenţionează să organizeze un grup de rezistenţă. Apoi s-a îndreptat cu paşi mari. Problema lui e de fapt alta: n-a găsit o ocupaţie spirituală. Mi-ar fi plăcut să intre în grupul nostru teatral; acum tocmai repetăm „Aniversarea" lui Pinter.

Diana.

10 ianuarie 1986, Hotel Imperial.

O zi tristă. Am vrut să-ţi trimit o telegramă, dar am fost prea ocupată. Richard a fost înmormîntat azi dimineaţă, în noul cimitir internaţional, aşezat pe colinele care domină golful. I-am pus o cruce pe mormînt. Nu-l mai văzusem de două luni, dar bănuiesc că şi le-a petrecut străbătînd insula în lung şi-n lat, locuind în hotelurile aflate în construcţie şi încercînd zadarnic să-şi organizeze grupul de rezistenţă. În urmă cu cîteva zile, a furat o barcă cu motor şi a încercat să ajungă pe coasta africană. Barca n-a rezistat asalturilor mării şi corpul lui a fost aruncat pe una din plajele franceze. E trist, ne înstrăinasem...

Această experienţă mi-a dat un grad de sensibilitate şi de maturitate de care voi putea profita cînd voi juca rolul Clytemnestrei în noua montare a *Electrei* pe care o pregăteşte Tony. El şi Mark Hastings mi-au fost un sprijin formidabil.

Diana.

3 iulie 1986, Hotel Imperial.

Oare chiar a trecut un an de cînd sînt aici? Mă simt atît de îndepărtată de Anglia încît mi-e greu să-mi amintesc de cînd nu ţi-am mai scris.

A fost un an de minunate bucurii teatrale, cu roluri pe care nici nu le visam vreodată şi spectatori atît de fideli încît îmi vine greu să mă gîndesc că poate va trebui să îi părăsesc. Hotelurile sînt pline acum şi în fiecare zi jucăm cu sala plină. Sînt atîtea de făcut aici, sîntem cu toţii foarte ocupaţi. Deabia mai găsesc cîte un moment pentru a mă gîndi la Richard.

Mi-ar place să te ştiu aici, cu Charles şi cu copiii. Probabil că nici nu sînteţi atît de departe, ci într-unul din miile de hoteluri construite de-a lungul coastei. Poşta circulă atît de neregulat, încît uneori mă gîndesc că toate scrisorile pe care ţi le-am scris n-au ajuns niciodată la destinaţie, ci zac, alături de un milion de alte scrisori, mîncate de molii în pivniţa oficiului poştal din spatele hotelului. Mă gîndesc cu drag la voi toţi.

Diana.

Traducerea:
Horia Nicola Ursu

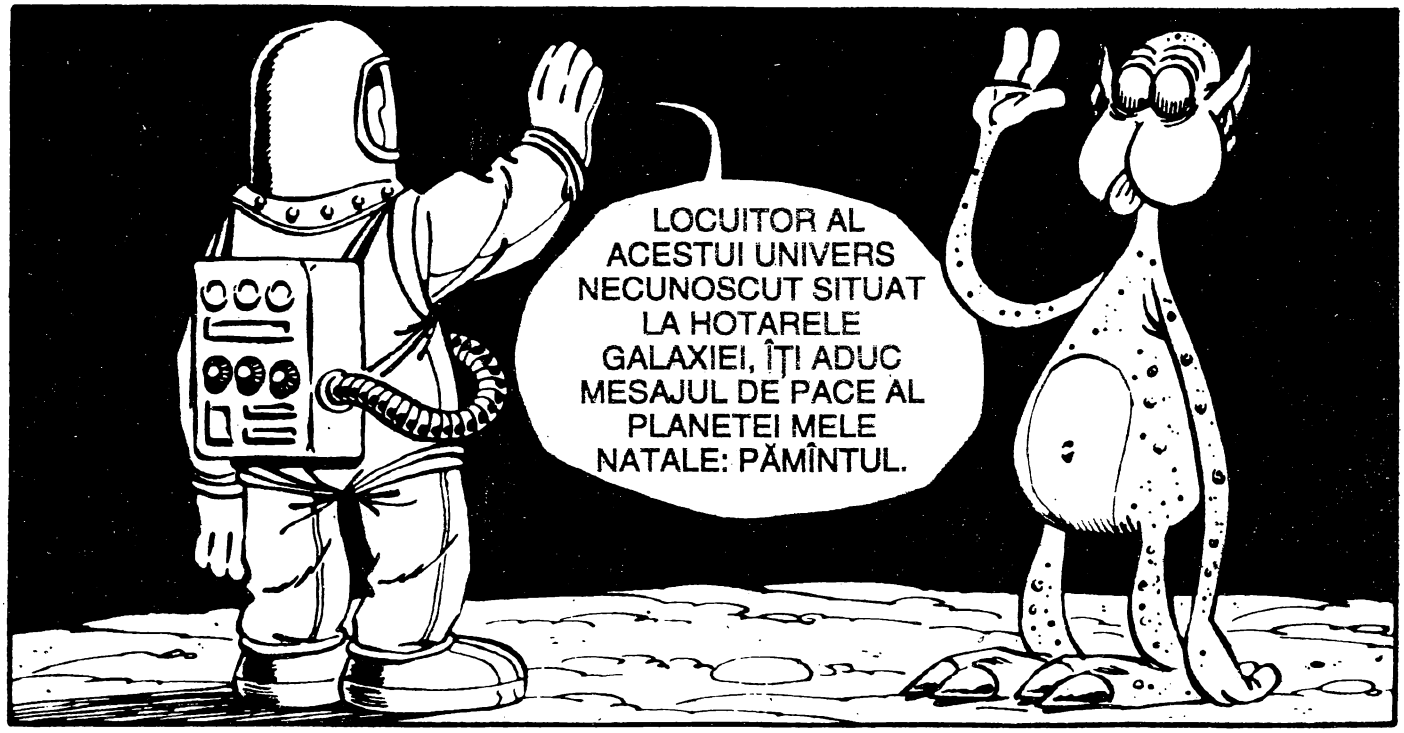
LOCUITOR AL ACESTUI UNIVERS NECUNOSCUT SITUAT LA HOTARELE GALAXIEI, ÎȚI ADUC MESAJUL DE PACE AL PLANETEI MELE NATALE: PĂMÎNTUL.

DAR DE CE MĂ ÎNTÎMPINI CU O FIGURĂ ATÎT DE PUȚIN CORDIALĂ? DE CE-MI ARĂȚI LIMBA?

LOCUITOR AL PLANETEI PĂMÎNT, NU-ȚI SÎNT DELOC OSTIL. INTENȚIILE MELE SÎNT LA FEL DE PACIFICE CA ȘI ALE TALE ȘI DACĂ ȚI SE PARE CĂ MĂ STRÎMB LA TINE ARĂTÎNDU-ȚI LIMBA...

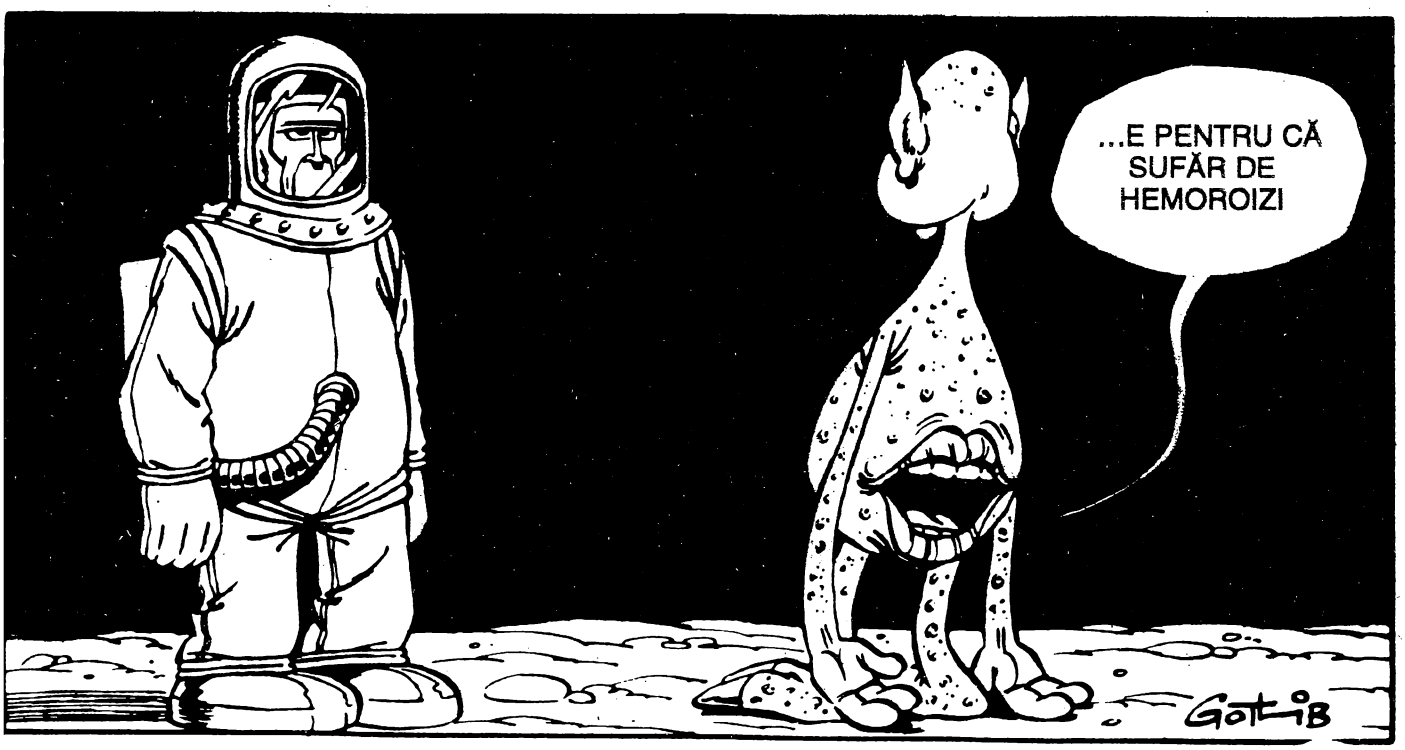
...E PENTRU CĂ SUFĂR DE HEMOROIZI
Gotlib